

Çözümler

1. Davranışçı yaklaşıma göre her şey çevre etkisiyle öğrenilmiştir. Sadece gözlenebilen ve ölçülebilen davranışlar öğrenme kabul edilir.

- Fenomenolojik yaklaşımın temeli, her bireyin dış dünyayı kendisine özgü bir biçimde algılamasına dayanır. Bireyin davranışını biçimlendiren en önemli etken onun kendini ve çevreyi o andaki anlamlandırmış biçimi, başka bir deyişle o andaki fenomenidir.
- **Psikoanalitik:** Tüm davranışların temelinde doğuştan getirilen cinsellik ve saldırganlık dürtüleri yatar. Bu dürtüler, toplum tarafından bastırılarak bilinç dışına itilir ve bireyin tüm davranışlarının temelini oluşturur.
- **Olgunlaşma:** Çevresel faktörlerin gelişiminde önemli bir rolü yoktur. Bireysel farklılıklarda bile süreci belirleyen en önemli etken genlerdir.
- **Bilişsel:** Çoğunlukla zihinsel süreçlerle ilgilenmişlerdir. Birey edilgen değil etkin bir varlıktır. Davranışlar bütün olarak ele alınmalıdır.

Soruda çocuğun kırılan cama, değerli ama küçük vazodan daha çok üzülməsi, aynı maddeden yapılmış olan eşyaların, ekonomik değeri değil hacimce büyüklüğüdür. Yani çocuğun algılayışına bağlıdır.

A B C D E

2. **Glutamat:** Beyindeki temel uyarıcı sinir ileticidir. Temel beyin yakıtıdır. Nöronlar, komşu hücreleri uyararak için glutamat salgılar. Öğrenme ve hafızayla ilgili önemli mesajcıdır.

Serotonin: Mutluluk, canlılık hissi verir. Eksikliğinde depresif ruh hâli görülür.

Asetilkolin (Kimyasal İletici): Merkezî sinir sisteminde yer alır. Öğrenme ve hafıza ile ilgilidir. Parasempatik sinire etki eder. Kalp atışının yavaşlamasına, tükürük salgısının artmasına neden olur. Eksikliği alzheimer hastalığına sebep olur.

Dopamin: Vücutta doğal olarak üretilen bir kimyasaldır. Sempatik sisteme etki eder. Yoğun haz duyguları üretir. Bağımlılıkta payı vardır.

GABA merkezî sinir sisteminin en yaygın engelleyici sinir ileticisidir.

A B C D E

3. Thorndike'ın ikincil yasalarından etkinin yayılması: Sadece pekiştirilen davranış değil, pekiştirilen davranışa bitişik olan (hemen öncesindeki ve hemen sonrasındaki davranışlar) diğer davranışlar da pekişir, tekrarlanır.

Verilen örnekte anne kızının oyuncaklarını dolaba yerleştirme davranışını pekiştirirken, hemen devamındaki dağınık yerleştirme davranışını da pekiştirmiş oluyor. Bu durum etkinin yayılmasıdır.

- **Çağırışmsal geçiş:** Organizma için hiçbir anlam taşımayan uyarıcı ile koşulsuz uyarıcı eşleştirilirse (bitişiklik) birine doğal olarak verilen tepki, diğeri ne de verilir hâle gelir.
- **Tepki anolojisi:** Organizmanın karşılaştığı yeni durum ile önceki durum arasındaki benzerlik arttıkça transfer yeteneği de artmaktadır.
- **Ait olma:** İki uyarıcının sadece bitişik olması çağırışım için yeterli değildir. Uyarıcıların birbirine ait de olması gerekir.
- **Çoklu tepkiler:** Bir problemle karşılaşan organizma çözüme ulaşınca dek her biri öncekinden çok farklı sayıda tepkide bulunur.

A B C D E

- 4.
- Sürekli tarifiede her doğru davranışın ardından pekiştirme yapılır.
 - Değişken oranlı tarifiede önceden tahmin edilemeyecek farklı sayıdaki davranışların ardından pekiştirme yapılır.
 - Sabit oranlı tarifiede önceden belirlenmiş belli sayıdaki davranışın ardından pekiştirme yapılır.
 - **Katışık Tarife:** Birden fazla sayıda tarifenin bir arada kullanılmasıdır. (Sabit zaman - sabit oran).
 - **Değişken Aralık:** Önceden tahmin edilemeyecek farklı zaman aralıklarında pekiştirme yapılır.

Pınar Öğretmen'in öğrencilerine uyguladığı tarife değişken aralıktır. Çünkü öğrenciler ne zaman quiz olacağını bilememektedirler.

A B C D E

5. **Phi-fenomen:** Sabit olan nesnelerin belli bir aralıkta ve hızlı bir biçimde sunulması sonucunda oluşan, gerçekte olmayan hareket algısıdır. Algıda seçicilik ise insanın çevresindeki uyarıcıların hangisini seçip, dikkat edeceğidir. Algıda seçicilik bireyin yaşantılarından, duygularından, inançlarından etkilenir.

Soruda Ceylin Hanım ve eşinin tabeladaki suya atlayıp çıkan balık görüntüsü dikkatlerini çekiyor (Hareket eder görüntüsü) ve dikkatli baktıklarında yanıp sönen ışıkların etkisi ile olduğunu fark ediyorlar. Gerçekte hareket olmadığı hâlde hareket ediyor gibi algılamaları Phi-Fenomen olarak açıklanır.

A B C D E

6. Kohlberg ahlak gelişimini üç dönem ve altı evrede ele almıştır.

Gelenek Öncesi Dönem

- **Ceza-İtaat:** Doğru davranış cezalandırılmayan davranıştır.
- **Saf Çıkarıcı:** Doğru davranış bireyi tatmin eden davranıştır.
- **Geleneksel Dönem:** İyi çocuk: Doğru davranış bireyin takdir edildiği davranıştır. Birey başkalarını memnun etmek adına davranışlar sergiler.
- **Kanun - Düzen:** Doğru davranış bireyin yasalara ya da kanunlara uymasidir.

Gelenek Sonrası Dönem

- **Toplumsal Sözleşme:** Bu dönemde toplumun refahı için kanunlara sahip çıkmak vardır. Fakat kanunlar adaletli değilse birey bunu kabullenmez. Bunları değiştirmek için demokratik yollardan girişimlerde bulunur.
- **Evrensel Ahlak:** Bu evrede doğru ve yanlış, sosyal düzenin yasa ve kurallarıyla değil, kişinin kendi vicdaniyla ve kendi geliştirdiği ahlak ilkeleriyle tanımlanır. Evrensel ilkeleri ihlal eden yasalara uyulmamalıdır.

İyi çocuk eğilimi saf çıkarıcılık ile karıştırılmamalıdır.

I. öncül iyi çocuk eğilimidir. Saf çıkarıcıda birey bencil bir yapıya sahiptir. İyi çocukta ise bireyin beklentisi takdir görmek, onay almak ve kabul görmektir. Bencil davranışın yerini fedakarlık yapma almıştır.

II. öncül saf çıkarıcıda birey bencil yapıya sahiptir. Sadece bireyin ihtiyaçları önemlidir.

A B C D E

7. Özümleme, bireyin yeni karşılaştığı bilgiyi kendisinde var olan önceki şemanın içine yerleştirme eğilimidir. Soruda Ali, erken uyuyan bireyleri çocuk olarak zihnine yerleştirmiş ve erken uyuyan yetişkinin olamayacağını düşünmektedir. Annesinin tüm açıklamalarına rağmen bu durumu var olan şemasıyla açıklamakta ısrar etmektedir.

- **Şema:** Bireyin dış dünyaya ilişkin uyarıcıları, zihninde nasıl organize ettiğini gösteren bilgi yapısıdır.
- **Uyumsama:** Yeni şemalar yaratarak ya da önceden var olan şemaların kapsamı ve niteliklerini değiştirerek, yeni edinilen deneyimlerin gerektirdiklerine uygun davranmak olarak tanımlanır.
- **Dengeleme:** Bireyin yeni karşılaştığı durumla eski bilgi ve deneyimler arasında denge kurmak için yapmış olduğu bilişsel işlemlerdir.

A B C D E

8. Sosyal psikolojiye göre bireylerin tanınma ihtimallerinin düşük olduğu ortamlarda kendisinden beklenmeyecek tür ve düzeyde davranışlar göstermeleri eğilimi kimliksizleştirmedir.

Temel yükleme / Atıf hatası: Genellikle insanların davranışlarının nedenlerini davranışın gerçekleştiği duruma değil; insanların özelliklerine yükleme eğilimidir.

Aktör - gözlemci etkisi ise, yaşanan bir durumu ya da ortaya çıkan bir davranış yorumlarken aktif olarak yaşayan sürece, gözlemleyen ise davranış yapan kişiye odaklanarak farklı biçimde yorumlamalarına denir. Soruda da Bircan dilinin sürçmesini, yanlış kelimeler kullanmasını sürece (dış ortama) (Bircan aktör) bağlıyor, onu gözleyen arkadaşı ise Bircan'ı kafası dağınık olarak niteliyor (Gözlemci).

Tepkisellik: Bireyin, bir şeyi yapma ya da seçme özgürlüğünün tehdit edildiğini ya da kısıtlandığını hissetmesi, hatta bunu düşünmesi durumunda kendi özgürlüğünü tekrar ortaya çıkaracak şekilde tehdit altındaki şeyi yapma eğiliminin artacağı görülmüştür.

Yanlış Benzerlik Etkisi: Aslında kişinin kendi davranışını ortamsal nedenlere yüklemesinin gerekçelerinden biri, aklı başında insanların kendisine benzer şekilde davranacağına duyduğu inançtır.

A B C D E

9. Bilişsel çelişki kuramının temelinde tutumun davranışsal ögesi değişirse, birey kendi içinde bir çelişki yaşayacağı için zaman içinde tutumu diğer öğeleri olan duygu ve düşüncelerini de davranışlarıyla uyumlu hâle getirecektir ilkesi yer alır. C seçeneğinde kask takmasıyla ilgili tutumun değişme nedeni, motor kullanırken kask takması değil (o davranış yapması değil) geçirdiği kazadır.

A B C D E

10. Bir görevi tamamlamak için kendi başına çalışan bir insan, bütün sorumluluğun kendisine ait olduğunu hissettiği için daha fazla efor harcıyor ve görevi en iyi şekilde tamamlamak için üzerine düşeni yaptırından emin olmak istiyor. Fakat aynı kişiyi birkaç kişiden oluşan bir grubun içine koyup benzer bir görev verdiğimizde ise bu kişi sorumluluğun başkasında olabileceğini, kendisinden başka birisinin bu işi tamamlayabileceğini düşünüyor.

Soruda da Cengiz Bey, ortak proje çalışmasında sorumluluğun dağılmasına bağlı olarak sosyal kaytarma yapmıştır.

Sosyal psikolojiye göre grup içerisinde bireysel performansın dikkate alınmadığı durumlarda bireyler, sorumluluk almama ve yüksek performans gösterme eğilimine sahip olurlar.

Sosyal kolaylaştırma: Başkalarının varlığının kişinin performansını iyileştirmesidir.

Sosyal engelleme: Genellikle bilişsel ağırlıklı aktivitelerde ortaya çıkar. Bireyin performansının seyirci ya da rakipleri karşısında düşmesidir.

A B C D E

11. Adler Bireysel Psikoloji'de daha çok üç unsur üzerinde durur; eski anılar (özellikle çocukluk yılları), ailedeki yeri (kaçıncı çocuk olduğu; tek mi, ikiz mi, kalabalık bir aile mi olduğu) ve düşürmeleri. Adler'e göre erken çocukluk yılları önemlidir ancak kişinin geçmişi nasıl algıladığı ve yorumladığı, geçmişin kişi için ne anlama geldiği daha önemlidir. Bu bakımdan Psikanalitik Kuram'dan ayrılır. Adler'in bakış açısına göre insan davranışı bilinçli, amaçlı ve hedefe yöneliktir. Kalıtsal ve çevresel faktörler davranış üzerinde etkili olmakla birlikte önemli olan kişinin olayları algılamaya, yorumlamaya ve eyleme bulunma biçimidir. Ezgi'nin terapistinin hedeflediği durum bu kuramın ilkeleriyle örtüşmektedir.

A B C D E

12. Bilişsel Terapi'nin amacı danışanın hatalı ve işlevsel olmayan bilgi işleme süreçlerini belirlemek ve düzeltmesine yardımcı olmaktır. Kişinin psikolojik sağlığını bozan olumsuz ve yanlış inançların değiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bunu sağlamak için danışanın otomatik düşüncelerine odaklanıp inançlarına ulaşılmaya çalışılır. Kişinin inançları ve düşünme biçimi değiştirilmeye çalışılarak olumlu, gerçekçi ve işlevsel bir şekilde düşünmesine yardımcı olunur. Buna göre soru metnindeki vaka değerlendirmesinde danışmanın Bilişsel Terapi tekniklerinden faydalandığı anlaşılar.

A B C D E

13. Akılcı Duygusal Davranış Terapisi'nin temelinde bireylerin psikopatolojilerinde; arzularının gerçekleştirilmesini, başarılı ve sevilen biri olup olmayı, diğer insanların ona adil davranıp değerini bilmesini ve tüm dünyanın daha sevecen ve adaletli olmasını saplantı hâline getirip tüm bunları talep etmek ve tersi durumda dağılmalara gerçekliği vardır. Bunu baz alan ADDT "şimdi ve burada"ya odaklanır. Önceden oluşan düşünme ve duygulanma yapılarını değiştirmeye yönelik şu anki becerilere ağırlık verilir. Geçmişin derinliklerine inmek ve geçmişteki davranışlarla şimdiki davranışlar arasındaki bağlantıları kurmak gibi detaylara girilmez. Danışanlar terapi seansları sonrası aktif çalışmak durumundadırlar. Davranışsal ödevlerini yaparak duygu ve davranışlarında rahatsızlığa yol açan düşünce yapısını değiştirmeye çalışırlar. Terapistin burada görevi, karşılıklı anlaşmayla ödevleri tasarlamaktır. Ödevler, duygusal ve davranışsal değişimi tetikleyecek olumlu hareketleri yaptırmaya yöneliktir. ADDT'de danışanların olmazsa olmaz ya da mutlakiyetçi yaşam felsefeleri en aza indirilmeye çalışılır. Bunun sonucu daha gerçekçi ve hoşgörülü bir hayat felsefesi ortaya çıkaraktır. "Terapi sırasında danışanların kendi ego durumlarının varlığını ve içeriklerini tanımlarına yardımcı olunur." ifadesi Transaksyonel Analiz Kuramı'nın savunduğu bir görüştür.

A B C D E

14. Davranışçı Terapi'de temel amaç, uyumsuz davranışın azaltılması ya da yok edilmesi ve uyumlu tepkilerin artırılması ya da öğretilmesidir. Sigarayı bırakma, kilo alma ya da zayıflama ve özgül fobi tedavilerinde Davranışçı Terapi en etkili psikoterapi yöntemlerindendir. Fobi durumlarında sıklıkla başvurulanan sistematik duyarısızlaştırma tekniği kas gevşeme tekniklerine hâkim olma, korku ve duyarısızlığa neden olan olayların hiyerarşisini yaratarak doğrudan korkuya neden olan olaylarla ilgili fikirleri rahatlama ile birleştirmeyi içeren üç aşamaya ayrılmıştır. Buna göre Levent'in çok korktuğu böceğe dokunmasına doğru giden süreçte kullanılan teknik duyarısızlaştırmadır ve Davranışçı Terapi'nin teknikleri arasında yer alır.

A B C D E

15. Birey merkezli terapilerde asıl değişim aracı, danışanın kendisidir. Terapistin görevi, danışanın kendi kendini iyileştirme gücüne sahip olduğu içsel enerjisini harekete geçirecek destekleyici yapıyı sağlamaktır. Birey merkezli terapide, terapist danışana belli hedefler seçmez. Yapılmak istenen, danışanın hedef saptamayı ve o yolda ilerlemeyi kendisinin yapma kapasitesini ortaya çıkarmaktır. Buna göre soruda terapistin danışanda farkındalık oluşturmak amacıyla kendi cevaplarını kendisinin bulması için yardımcı konumda olması Birey Merkezli Terapi'nin görüşlerindendir.

A B C D E

16. Varoluşçu Yaklaşım'a göre insan özgürdür ve kendi yaşamını kendisi oluşturur. İnsanın temel motivasyonu anlam arayışıdır. Kişi kendi yaşamının anlamını oluşturduğunda, kendi sorumluluklarını aldığında ve varoluşunu yaşadığında sağlıklı ve mutlu olacaktır. Kaygı, ölüm, özgürlük, sorumluluk, anlam arayışı ve yalıtılmışlık kavramları temele alan danışma kuramı Varoluşçu Terapi'dir.

A B C D E

17. Temelleri Eric Berne tarafından atılan Transaksyonel Analiz (TA) kuramı, insanlar arası etkileşimleri temel alan ve Amerikan toplumunda gelişen bir kişilik kuramı olarak tanımlanmaktadır. Kuram, bireyin düşünme ve gelişme gücüne inanan, kullandığı dil ve kavramlarda kuramsal netlik gösteren ilişkisel ve iletişimsel bir modeldir. İnsanın çocukluk döneminin ileriki yaşlarını nasıl etkilediği ve çocukluk döneminde alınan kararlarla insanların hayatlarının nasıl şekillendiği ile ilgilidir. Kişinin 3 ego durumuna müdahale ederek ilişki ve iletişim problemlerinin çözülmesinde destek olan bir terapi yaklaşımıdır. Zamanı yapılandırma, kabul iletileri ve yaşam pozisyonları gibi güçlü ve yaşam zorluklarını kolaylaştırıcı kavramları tanıtarak danışanın şimdi ve burada sorunlara müdahale etmesini sağlayan bir yöntemdir. Buna göre soru metninde verilen anne-çocuk arasındaki iletişim ve kişilerin iletişimde kullandığı ego durumlarının sonuçları Transaksyonel Analiz ile ilgilidir.

A B C D E

18. Çözüm Odaklı Kısa Süreli Terapi, geleneksel kuramlardan farklı olarak kısa süreli, geçmiş yerine geleceğe odaklanan, sorundan çok **çözüm** konuşmalarının üzerinde duran, somut tekniklerin kullanıldığı, daha az kapsamlı, tümevarımsal ve iyimser bakış açısına sahip bir model olarak tasarlanmıştır. Danışanın kendi problemini çözebilecek potansiyele sahip olduğu varsayılır. Defne'nin görüşmelerinde faydalandığı çözüme odaklanma bu terapi kuramıyla örtüşür.

A B C D E

19. Psikolojik danışma süreci temel alınan danışma kuramına göre farklılık gösterse de tüm psikolojik danışma kuramlarında ortak özellikler bulunur. Buna göre:

- Psikolojik danışmada bireye saygı ve gizlilik göz ardı edilemeyecek bir esastır.
- Psikolojik danışmada danışanı anlamaya ve kabul etmeye özel önem verilir.
- Psikolojik danışma gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülen bir hizmettir.
- Psikolojik danışma süreci danışanın duygu, düşünce ve davranışlarının tümüne yönelik olmalıdır.

ifadeleri doğrudur. Ancak "Psikolojik danışman ve danışan arasında ilişkinin kurulması ve iletişimin sağlanması birincil öneme sahip değildir." ifadesi hatalıdır. Çünkü danışman ve danışan arasında kurulması gereken terapötik ilişki danışmanın temel ve öncelikli unsurudur. Bu ilişki sürecin dinamizmini ve etkililiğini doğrudan belirleyen bir faktördür.

A B C D E

20. Birey merkezli terapi yaklaşımını geliştiren Carl Rogers'ın niteliklerini belirlediği terapötik ilişki için gerekli üç öge empati, saygı, tutarlılık ve koşulsuz kabuldür. Bunlardan koşulsuz kabul ve saygı; danışanın düşünceleri, davranışları ve dış görünüşü gibi etkenler dikkate alınmaksızın bir insan olarak sahip olduğu değer dolayısıyla kabul edilmesidir. Buna göre danışmanın danışan ile çalışmaya istekli olması, onun iyi niyetini kabul etmesi ve danışanın kendine özgü olma durumunu, biricikliğini benimseyerek kurduğu ilişkide sözü edilen terapötik gereklilik koşulsuz kabuldür.

A B C D E

21. Psikolojik danışma tekniklerinden yapılandırma ilk oturumda psikolojik danışmaya gelen, psikolojik danışma hakkında bir şey bilmeyen danışanı psikolojik danışma hakkında bilgilendirmek amacıyla kullanılır. Çok uzun tutulmamalıdır. Danışma sürecinde uyulacak kurallardan da bahsedilmelidir. Danışmanın Leyla'ya endişelerini giderebilmesi için süreçle ilgili verdiği bilgiler yapılandırma becerisini kullandığını gösterir.

A B C D E

22. Kendini katma psikolojik danışmanın, danışanın yaşıntıları ile ilgili olarak kendi duygu ve düşüncelerini paylaşmasıdır. Rehber öğretmenin, öğrencisinin babasıyla iletişim kurduğu için mutlu olduğunu ifade etmesi üzerine kendisinin de mutlu olduğunu söylemesi kendini katma becerisine örnektir.

A B C D E

23. Danışma sürecinde sorulan sorular uygun bir şekilde sorulmadığı zaman olumsuz etkiler oluşturabilir. Sorula yargılayıcı, eleştirel veya değer yüklü olmamalıdır. "Sana verilen imkânların değerini bilmemen anne-babanı kızdırıyor olabilir mi?" sorusu danışmanın yargılayıcı bir üslupla yönelttiği bir sorudur ve danışma sürecine uygun değildir. Bu tip sorular danışanı savunmaya geçirebilir.

A B C D E

24. Psikolojik danışma sürecinde müdahale aşaması belirlenen amaçlara ulaşmak ve danışanın yaşamında değişiklik oluşturmak için uygun müdahalelerin seçildiği ve uygulandığı bir aşamadır. Bu aşamada duygusal, bilişsel, davranışsal ve etkileşimsel olmak üzere dört şekilde müdahale uygulanabilir. Seçeneklerde yer alan A-B-C-D çözümlenmesi bilişsel bir müdahale, diğer seçenekler ise davranışsal müdahalelerdir.

A B C D E

25. Panik atak rahatsızlığında enerji artışı ve büyükleme anlamına gelen grandiyöz görülmemektedir. Panik atak kısa süre içerisinde meydana gelen, kişiye ölecekmiş gibi bir his veren, göğsü ve kalbinin çok sıkıştığını ve dışarıya çıkacakmış gibi çarpıtığını belirten durumlardır. Boğulma ya da nefes alamama hissi, tıkanma hissi, bulantı ve kusma hissi vb. durumların olduğu psikolojik rahatsızlıktır.

A B C D E

26. Kişinin konuşma seslerini eksik ya da yanlış üretmesi anlamına gelir. Yani kişi arı yerine ayı, kitap yerine titap, metro yerine me'ro diye telaffuzda bulunduğu rahatsızlık artikülasyon bozukluğu anlamına gelir.

Afazi: Beynin sol yarım küresinin almış olduğu hasardan ötürü (trafik kazası, başı bir yere çarpma) kan damarlarında oluşan bozukluğa afazi denilmektedir. Hastalar düşüncelerini ifade etmekte çok büyük zorluk yaşarlar. Konuştıkları kelimeler belirsiz, düzensiz, anlamsız ve biçimsizdir.

Mutizm: Seçici konuşmamasıdır. Belli sosyal ortamlarda konuşmama, buna rağmen diğer mekân ve zamanlarda konuşma.

Kekemelik: Ses ve hece tekrarları, ses uzatmaları, sıkıntılı telaffuz, olağan dışı durmalar ya da tam tıkanma şeklinde akıcılığın olduğu rahatsızlıktır.

Klang çağrışım: Sözcük seçimini anlamlı kavramsal ilişkilerden çok seslerin yönlendirdiği konuşma biçimidir.

A B C D E

27. Soruda anlatılan olgu sunumunda kişinin yoğun bir şekilde takip edildiği, kendisi hakkında haberler çıktığı, öldürüleceği düşüncesi en çok paranoya rahatsızlığında ortaya çıkar.

(A) (B) (C) (D) (E)

28. Fobik bozukluk ile obsesif kompulsif bozukluğu bir hastalık olarak gören P. Janet bu iki hastalığı birleştirerek yeni bir ad vermiştir. Bu iki hastalığın birleşmesine psikastenisi adı verilmektedir.

(A) (B) (C) (D) (E)

29. • Sesin kime ait olduğunu tanıdınız mı?
• Ses/sesler sizden bir şey yapmanızı istedi mi?
• Bu ... (sesler, görüntüler) ne kadar zamandır var, ne zaman oldu, kaç defa?
• Ses kafanızın içinden mi, yoksa dışından mı geliyordu? gibi sorular şizofreni rahatsızlığını ortaya çıkarmaya yönelik sorulardır. Şizofreni rahatsızlığında en çok karşılaşılan sanrı işitsel sanrı olduğundan dolayı bu tarz sorular sık kullanılır.

(A) (B) (C) (D) (E)

30. Geleneksel eğitim ortamında, yeterli zekâyâ ve sosyokültürel fırsata sahip olmasına rağmen, okumayı öğrenme güçlüğü ile kendini gösteren bir bozukluktur. Akıcı okuma ve okuduğunu anlama sorunuyla kendisini gösteren nörolojik temelli bir öğrenme güçlüğüdür. Temelinde sesleri fark etme, çözümleme, harfe dönüştürme, işitsel kısa süreli bellek ve hızlı isimlendirme sorunları vardır. Özellikleri verilen rahatsızlık disleksi olarak adlandırılır.

(A) (B) (C) (D) (E)

31. Otizm tanısı konulabilmesi için en erken yaş başlangıcı en az 3 yaşında olması gerekmektedir. Otizm yaşamın erken dönemlerinde başlayan ve yaşam boyu süren sosyal ilişkiler, iletişim, davranış ve bilişsel gelişimde gecikme ve sapmanın olmasıdır. İşlevselliğin bu alandaki bozulmalar 3 yaşından önce var olmalıdır.

(A) (B) (C) (D) (E)

32. Otistik rahatsızlıklarda en sık görülen komorbidite durum zekâ geriliğidir. Yaklaşık olarak otistik bireylerin %70'inde zekâ geriliği vardır. Zekâ bölümü 70-85 arasında olanlar için yüksek fonksiyonlu; bu puandan düşük olanlar için ise düşük fonksiyonlu otizm tanımı yapılmaktadır.

(A) (B) (C) (D) (E)

33. Anekdot (olay, vaka kaydı) Anekdot, bir bilgi toplama tekniği değil, gözlem sonuçlarının kaydedilmesi amacıyla geliştirilmiş özel bir formun adıdır.

Anekdot herhangi bir öğrencinin belli bir ortamda, özel, her zaman gözlenmeyen, spesifik bir davranışının ayrıntılı olarak betimlenmesidir.

Anekdot kayıtları, olay sürecinin hemen sonrasında yapılmalıdır. Kayıtlar nesnel olmalıdır. Olay kısmında yorum olmaz.

A seçeneği olay kısmıdır. B, C, D yorum, E seçeneği öneri kısmıdır.

(A) (B) (C) (D) (E)

34. 10. sınıf öğrencisi İlknur, içinde bulunduğu durumu dengeleyememekte, kendini o durum karşısında çıkmazda görmekte ve mutsuz olmaktadır. İlknur'un saygı geliştirilmesi gereken noktalar vardır. Öz saygısı olan bireyler kendilerinin farkında olup, olumlu - olumsuz kendilerini kabul ederek cesaretle yollarına devam ederler. Önemli olan kişinin kendini bilmesi, saygı duymasıdır. İlknur da kendini her açıdan kabul eder ve inanırsa bu durumu atlatacağıdır. Uygulanacak teknik "Kime göre ben neyim?" olacaktır.

Kime göre ben neyim? Bireyin kendini yakınlarının (anne - baba - öğretmenleri, arkadaşları) gözünden nasıl değerlendirdiğinin ve kendisine ilişkin algısının nasıl olduğunun öğrenilmesini sağlayan bir tekniktir.

Kimdir bu? ise kişinin kendisine ilişkin algısını ve içinde bulunduğu grubun üyeleri tarafından nasıl algılandığı ile ilgili bilgi edinilmesini sağlayan tekniktir.

(A) (B) (C) (D) (E)

35. Kişilik testleri; projektif testler ve kişilik envanterleri olarak sınıflanır.

Projektif testler;

- a) **Rorschach Mürekkep Lekesi Testi:** Sırasıyla verilmesi gereken, mürekkep lekelerinden oluşan 10 kart. Doğru-yanlış yok.7 yaşından sonra uygulanır. Kişiliği analiz eder, ruhsal hastalıklara tanı konur. 1,4, 5, 6, 7 (siyah), 2, 3 (kırmızı-siyah), 8, 9, 10 (çeşitli pastel renkler)

- b) **Tematik Algı Testi (Murray):** 31 Kart (Biri boş). Erkek ve kadınlar için ayrı resimler var. Birey her resme ilişkin başı ve sonu olan, konulu bir öykü anlatmak zorundadır.

- c) **Beier Cümle Tamamlama:** Kelime çağrışım yönteminin bir çeşidi; ilgileri, arzuları, üzüntüleri ortaya çıkarılır.

- d) **Psikanalitik Hikâyeler Testi:** On küçük hikâyeden oluşmaktadır. Çocukların kompleks ve sorunlarını ortaya çıkarmak, ilgi duyacakları, anlayacakları şekilde hazırlanmıştır. Her öyküde kahramanlar bir ya da birkaç kompleksle ilgilidir.

Kişilik envanterleri ise;

- a) Minnesota çok yönlü kişilik yorum şeklinde cevaplandırılan 566 maddeden oluşan, 16 yaş ve üzerine uygulanan envanterdir.

- b) Edward kişisel tercih envanteri

- c) Hacettepe Kişilik Envanteri

- d) Beck Depresyon Ölçeği

(A) (B) (C) (D) (E)

36. İlgi; bireyin bir objeye, bir eyleme ya da bir kimseye, olguya belirli bir süreklilikle bağlanması, ilişki kurmasıdır. İlgi duygusal bir davranıştır.

A, B, C, D ilgi envanterleri ile ilgili doğru ifadelerdir. E yanlıştır.

Çünkü ilgi doyumunu, yetenek başarıyı yordar. İlgi envanteri bireyin ilgili olduğu alanda yetenekli olduğunu göstermez, yetenek doğuştandır. İlgiler ise çevreyle etkileşim sonucu kazanılır.

A B C D E

37. **Genelleme Hatası:** Bireyin bir özelliğinden çıkılarak bireyin tüm özelliklerinin yordanmasıdır.

Mantık Hatası: Özelliklerin birbirine karıştırılmasıdır.

Yanıltma hatası: Envanteri cevaplayan kişinin, soruya içinden geldiği gibi cevap vermek yerine, kendi amacına uygun olan yanıtlar vererek gerçek durumunun saklanmasıdır.

Sistematiik hata kaynağı ve yönü sabit hatadaki gibi belli olan, fakat ölçülen büyüklüğe ve ölçme koşullarına bağlı olarak ölçülen, miktarı değişen hatadır.

Hayri kendisinde var olan özellikleri değil de toplum tarafından onaylanacağını düşündüğü özellikleri kendisinde varmışçasına yansıtmıştır. Bu durum sosyal kabul hatasıdır.

A B C D E

38. Psikolojik ölçme araçlarında bulunması gereken teknik özellikler;

Geçerlik, güvenirlik, kullanılışlıktır.

Geçerlik ölçme aracının amaca hizmet etme derecesidir. Kapsam geçerliği bir ölçme aracının ölçülmek istenen konu, ünite ve hedef kazanımları temsil etme derecesidir.

Soruda verilen I – II – III. öncüller geçerliliği olumsuz etkileyen faktörlerdir. IV. öncül ise kapsam geçerliğidir. Geçerliliği gösterir (Kazanımları temsil etme derecesi).

A B C D E

39.

K	→	Ege
P	→	Eda
L	→	Veli
M	→	Can
N	→	Ali

Can'ın Eda ve Ali ile karşılıklı olarak birbirlerini istedikleri görülür.

Can Ege, Eda ve Ali'yi seçiyor.

A B C D E

40. Grupla psikolojik danışmada işleme sürecinde; etkinlik sırasında ortaya çıkan düşünce, duygu ve fikirlerin, açıklık getirme, yorumlama, paylaşma ve geri bildirim verme gibi yollarla tartışılmasını içerir. Liderin seçeneklerde verilen A, B, C ve E'deki ifadeleri yapması uygundur ancak D seçeneğinde verilen ifadeyi yapması beklenmez. Doğrusu; grup ısındıkça liderin grubun tümüne yönelik etkinlik sizde ne tür duygu ve düşünceler uyandırdı? Kim paylaşmak ister? gibi sorular üyelerin tartışmayı başlatması için yeterli olacaktır.

A B C D E

41. Grupla psikolojik danışmada başlangıç aşamasındaki temel konular A, B, C, D seçeneklerinde doğru olarak verilmiştir. Yanı sıra;

- Üyeler arasında güven duygusu geliştirme ve güven ortamı oluşturma,
- Grup üyelerinin oluşabilecek ilk kaygıları, çatışma ve gizil gündemleriyle çalışma,
- Grup sürecinde iyileştirici davranışlar sergileyerek üyelere model olma, başlangıç aşamasındaki temel konular arasındadır. Ancak E seçeneğindeki ifade grupla psikolojik danışmada başlangıç evresinde değil, geçiş aşamasında olup, temel özelliklerinden otorite kurma ve güç göstermedir.

A B C D E

42. Psikoeğitim grupları, üyelere belirli becerileri kazandırmak amacı ile oluşturulmuş gruplardır. Bu gruplar, genel olarak yaşamlarını iyi bir şekilde idare edebilen bireylerin yaşamlarında sorun yaratabilecek belirli konularla ilgili bilgi eksikliğini gidermek ve farkındalıklarını arttırmak, sorunla daha iyi başa çıkma olanağını sağlamak için üyelere gerekli ve yaşam becerileri kazandırmayı amaçlar. Soruda da psikolojik danışman Çağrı Bey öğrencilerinin sınav kaygısıyla başa çıkması amacıyla bir grup planlanmıştır. Bu grup psikoeğitim grubudur.

Konsültasyon Grupları: Bu gruplar psikolojik danışmanların sahip oldukları grup süreci ve grup dinamikleri bilgisi ile çok iyi bir şekilde yürütebilecekleri gruplardır. Özellikle rehberlik çalışmalarının verimliliğini arttırmak için ebeveynler, öğretmenler ve yöneticilerle konsültasyon grupları oluşturulabilir.

Destek ve Kendine Yardım Grupları: Bu gruplar üyelerin kendileri, deneyimleri, korkuları, istekleri gibi konuları paylaştıkları gruplardır.

Psikoterapi Grupları: Süreç açısından psikolojik danışma gruplarına benzemenin yanında, farklı olarak duygusal ve davranışsal bozuklukları tedavi etmeye yönelik temel kişilik değişikliklerini ifade etmek amacıyla oluşturulan gruplardır.

Psikolojik Danışma Grupları: Psikoeğitim gruplarından farklı olarak problem üzerinde durmakta ve iyileştirici özelliğe sahiptir.

A B C D E

43. Psikolojik danışma süreci 5 basamakta gerçekleşir. Bu basamaklar sırasıyla;

- I. Danışanla kaynaşma ve ilişki kurma
- II. Danışan tarafından sunulan problemin tanımlanması
- III. Hedef tanımlama ve oluşturma
- IV. Psikolojik danışma müdahalelerini seçme ve uygulama
- V. Sonlandırma ve izleme

Soruda da psikolojik danışman, danışanla kaynaşma ve ilişki kurma, danışan tarafından sunulan problemin tanımlanması basamaklarını yerine getirmiş, hedef tanımlama ve oluşturma, psikolojik danışma müdahalelerini seçme uygulama ve sonlandırma izleme aşamalarını yerine getirmesi gerekmektedir.

(A B C D E)

44. Grupla psikolojik danışma, oluşturulan grup içerisinde bireyler arası etkileşim sağlanarak bireyin kendisini daha iyi tanımasına, problemlerini daha iyi anlamasına ve uygun çözüm yolu bulmasına yardımcı olmaktadır. Grupla psikolojik danışma yerine bireysel psikolojik danışmaya alınması gereken bireylerin özellikler;

- Çok karmaşık ve kökleri derinlere giden sorunları olanlar
- Ürkek ve içe kapanık kimseler
- Tepkilerini kontrol edemeyen, saldırgan kimseler
- Aşırı derecede kaygılı ve kuşkulu olanlar
- Kendini göstermeye ve dikkat çekmeye meraklı olanlar
- Çok gizli kalması gereken sorunları olanlar

Fakat E seçeneğinde verilen rahatsızlık duyduğu hâlde hayır diyemeyen ve ikili ilişkilerinde sorun yaşayan, öz güveni düşük, sınav kaygısını yoğun yaşayan bireylere grupla psikolojik danışma uygulanabilir.

(A B C D E)

45. Grupla psikolojik danışmada liderlik becerileri:

- Dikkatini verme ve etkin dinleme
- Grubu gözleme
- İçerik ve duygu yansıtma
- İleri empati
- Üyelerin beden dillerini anlama ve teşvik etme
- Konuşmaya açık davet
- Özetleme
- Destek olma ve cesaretlendirme
- Bilgilendirme
- Paylaşırma
- Bağlama
- Engelleme
- Geri bildirim
- Kendini açma

- Sınır koyma
- Derinlemesine inceleme
- Model olma
- Yüzleştirme
- Yorum yapma
- Odak sağlama
- Konuşurma
- Yakınlık - Doğrudanlık
- Oturumu açma
- Oturumu sonlandırma

Soruda verilen liderlik becerisi "konuşurma"dır. Liderin bir ya da birden fazla grup üyesini konuşturmaya ya da paylaşım yapmaya yönlendirmesidir. Çekişken ve sessiz üyelerle çalışırken etkilidir.

Paylaşırma: Üyelerin söylediklerini ya da yaşadıklarını bir araya getirmeyi sağlayan böylece üyelerin birbirleri arasındaki benzerlikleri görmelerine, dolayısıyla birbirlerine yaklaşımlarına yardımcı olma becerisidir.

İleri Empati: Danışanların mesajlarını kendi ifadeleri ile dile getirmenin ötesinde mesajların anlamının da yansıtılmasıdır.

Yüzleştirme: Genellikle liderin üyelerde fark ettiği birtakım tutarsızlık ve çelişiklere vurgu yapmak, üyeler farkındalık kazandırmaktır.

Destek Olma ve Cesaretlendirme: Üyeler kendini açma konusunda kaygılar nedeniyle desteklenmeye ihtiyaç duyarlar. Lider sıcak koşulsuz kabul göstererek destek vermelidir.

(A B C D E)

46. Grup dinamiklerini; üyelerin kaygı ve stres seviyeleri, üye özellikleri, üyelerin rolleri, grup özellikleri etkiler. Ancak grubun süresi etkilemez. Açık gruplarda grup oturum sayısından söz edilemez. Her üye farklı zamanda sonlandırma yaşar ve grubun dengesi de sürekli değişir.

(A B C D E)

47. Williamson (Özellik / Etmen Kuramı): Parsons gibi Williamson'da da kariyer seçimi doğrudan bilişsel süreçtir. Kariyer seçiminde kararsızlığın en büyük nedeni duygusal tutarsızlıktır. Danışmanın, danışanın kendi düşüncelerini açıklamasına ve duygularını ifade edebilmesine yönelik teşvik ve cesaretlendirilmede bulunmasıdır.

Mesleki Gelişim Süreci Basamakları:

- a) **Analiz (Çözümleme):** Danışanın kendini tanıması amaçlanır. Danışanın hakkında gerekli bilgi toplamak için görüşmeler yapılır. Ölçeklerle/testler uygulanarak yetenekleri, ilgileri, güdülere, fiziksel sağlık geçmişi, eğitimsel geçmişi toplanır, bir araya getirilir.
- b) **Sentez (Birleştirme):** Danışanın güçlü ve zayıf yönlerinin özetlenmesidir.

- c) **Tanı (Teşhis):** Danışanın meslek seçme ve iş bulma sorunları ve bu sorunların nedenleri belirlenir.
- d) **Tahmin (Öngörü):** Danışanın verdiği meslek kararının olası sonuçları değerlendirilir. Gelecek simülasyonu yapılır.
- e) **Psikolojik Danışma:** Danışanın içsel süreçleri değerlendirilir. Danışanın iç ve dış kaynaklarını harekete geçirmek amaçlanır. Danışanın mesleki ve eğitsel süreçleri ele alınır.
- f) **İzleme Süreci:** Danışma sürecinin danışana sağladığı yararlar üzerinde durulur. Yapılan danışma sürecinin, danışmanın yaşamı üzerinde nasıl bir yetki yarattığı değerlendirilir. Doyum sağlayıcı bir durum ortaya çıktıysa süreç sonlandırılabilir.

Soruda da kariyer danışmanı Elif Hanım'ın, danışanı Naciye Hanım ile ilgili topladığı veriler analiz, daha sonra bu verileri kullanarak danışanın güçlü ve zayıf yönlerini yansıtacak şekilde özetleyerek birleştirme işlemi ise sentez basamağıdır.

A B C D E

48. Öz yeterlilik yargıları genellikle üç temel ölçek üzerinden değerlendirilir.

Öz Yeterlilik Düzeyi: Bireyin belli bir işi yaptığında karşılaşacağını düşündüğü zorluğun derecesini ifade eder (Kolay, orta, zor).

Öz Yeterlilik Gücü: Bireyin zor durumlarda başarılı performans gösterme konusunda gösterdiği inanç miktarıdır.

Öz Yeterliliğin Genellenmesi: Beklentilerin farklı durumlara ne derece genellenebileceğini gösterir. Öğrendiklerimin işime yarayacağından ne kadar eminim?

Soruda da Osman'ın ilk kez girişeceği işlerde başarılı olacağına inanması yetkinlik algısının yüksek olduğunu gösterir. Giriştiği işlerde de zorlayıcı, caydırıcı koşullara karşın, davranışı sürdürmektedir.

A B C D E

49. **İş Uyumu Kuramı (Lofquist ve Dawis):** Özellik faktör kuramı gibi bireysel nitelikler ile işlerin gereklerinin eşleştirilmesine dayalı bir meslek seçimi kuramıdır.

Bireyin en önemli çevresi iş çevresidir. Birey iş çevresinde mutlu olmalı.

İş çevresinde pekiştiriciler olmalı. Kişinin ihtiyaçlarını karşılayabilmeli. Dinamik bir süreçtir.

Kişinin becerileri de mesleğe uygun olmalı.

Doyumun en büyük göstergesi meslekte kalma süresidir.

Soruda A, B, D, E seçenekleri iş uyumu kuramının varsayımlarıdır. C seçeneği ise Ginzberg ve arkadaşlarının Gelişim Kuramı ile ilgilidir.

Ona göre meslek seçimi çocukluktan ergenliğe, oradan da yetişkinliğe dek uzanan bir gelişim sürecidir. Ginzberg'e göre meslek seçimi geri dönüşü olmayan bir süreçtir.

A B C D E

50. Holland Tipoloji Kuramı'nda; insanlar belli bir kalıptımsal donanımına doğarlar. Sonrasında fiziksel ve sosyal çevre ile kurdukları etkileşim onların ilgilerini oluşturur. İlgilerin gelişiminde ise en önemli sosyal çevre ve ailedir.

Holland insanları kişilik özelliklerine göre 6 grupta toplamıştır.

- a) **Gerçekçi Tip:** Kas faaliyeti, motor koordinasyonu gerektiren işler. Sabırlı ve hoşgörülü, otomobil tamirciliği, ziraat ile ilgili meslekler.
- b) **Araştırmacı Tip:** Analitik gözlem yapma, sistematik deneysel çalışmalar. Rasyonel, eleştirel, biyolog, genetikçi, matematikçi, tıp teknisyeni.
- c) **Yaratıcı (Sanatçı):** Estetik faaliyetler, tutkulu, bağımsız, yaratıcı çalışmalar. Yazar, ressam, müzisyen, heyecan ve coşkuları dengesiz.
- d) **Sosyal Tip:** İnsanlarla birlikteliği sağlayan, aktiviteler, yardım etmek. İkna. Sosyal hizmet uzmanları, psikolog, öğretmen, doktor. Yardımsever, sorumluluk sahibi, empati kurabilen.
- e) **Girişimci Tip:** Başkalarını ikna etmeye yönelik faaliyetler, sosyal, eğlendirici. Satıcı, pazarlamacı, avukat. Dışa dönük, enerjik, ikna yeteneği yüksek.
- f) **Düzenli (Geleneksel) Tip:** Sistemli, kurallara bağlı aktiviteler, kayıt tutma. Banka veznedarı, kütüphaneci. Dikkatli, titiz, tutarlı, esnek olmayan, hayal gücünden yoksun.

Soruda Ziya karakteri ikna yönü güçlü satıcı girişimci tiptir.

A B C D E

51. Gottfredson'da meslekler eleme sürecinde (daraltma-uzlaşma) şu şekilde sınıflanır.

- Erkeksi meslekler ya da kadınsı meslekler
- Mesleklerin saygınlık (prestij) düzeyi
- Çalışma alanı (mesleklerle karşı ilgi)

Birey küçük yaşlardan itibaren meslekleri incelemeye başlar ve meslek tercihi yaparken ilk önce kendi toplumsal cinsiyet rollerine uygun olmayan meslekleri eler. Daha sonra elinde kalan alternatifler içerisinde toplumda saygınlığı düşük olan meslekleri eler. En son olarak da cinsiyetine uygun ve saygınlık olarak yüksek nitelendirdiği mesleklerden kendi ilgilerine en uygun olan alternatifleri belirler. Yani bireyler meslekleri daraltırlar ve bunun sonrasında bir uzlaşmaya varırlar. Önce ilgi alanlarından sonra mesleki saygınlık düzeyi ve cinsiyet tipinden fedakârlık yaparlar.

A B C D E

52. Kübra'nın durumuyla ilgili A, B, D, E seçenekleri söylenebilir. Ancak C seçeneğinde verilen mesleki doyumunun düşük olduğu yorumu yapılamaz çünkü verilen açıklamada Kübra'nın mesleki doyumunun düşük olduğundan bahsedilmemiştir.

Mesleki Doyum: Bir kişinin mesleğinden ve bu mesleğin faaliyetlerinden hoşnut olma düzeyini ifade eder.

A B C D E

53. Korelasyon araştırmalarında değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığına araştırmacının istatistiksel sonuçlarına dayanarak karar verilir. Yükseköğrenim görmeyen çocuk yetiştirme üzerindeki etkilerini değerlendirebilmek için yükseköğrenim gören ve görmeyen kişiler üzerinde çocuk yetiştirme davranışları bakımından kapsamlı bir araştırma yapmak ve sonuçlarını istatistiksel olarak ortaya koymak gerekir. Diğer seçenekler ise ancak deneysel çalışma ile anlaşılabilir. Soru sorulmuş problem içeriktedir. Bir örnek vermek gerekirse; iki grup üzerinde çalışma yaparak dikkat ile hatırlama arasındaki ilişkiyi ortaya koyabiliriz. Bir gruba dikkat dağıtacak bir ortamda diğer gruba ise sessiz bir ortamda bir metin ezberletilir. Sonrasında yapılacak sınavla dikkatin etkisi olup olmadığı ortaya konmuş olur. Bunun için korelasyon analizi anlamlı olmaz.

A B C D E

54. Sistematik hata yanlılık hatasıdır. Ölçmede hata denince puanlamaya karşılanabilecek hatalar kastedilmektedir. A seçeneğinde tüm öğrencilere eşit miktarda yansıyan hata olduğundan sabit hata yapılmıştır. B seçeneğinde ise öğretmen sadece yazısı düzgün olmayan öğrencilerin puanında değişiklik yaptığından sistematik hata yapmıştır. C seçeneğinde işçi tutarlı bir şekilde aynı miktarda hata yaptığından sabit hata yapmaktadır. D seçeneğinde hata yoktur çünkü cevaplarda hata yapandan puan kırmak gerekir. E seçeneğinde de hata yapıldığına dair bir bilgi verilmemiştir.

A B C D E

55. Bu tabloda öğrencilerin farklı derslerde aldıkları ham puanlara bakarak aralarında ilişki olup olmadığına dair korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon katsayısı -1 ile +1 arasındadır. Eksi değerler ilişkinin var olduğunu fakat ters yönde olduğunu gösterir. Artı değerler de ilişkinin eş yönlü olduğunu gösterir. Aralarında pozitif ilişki olan testler benzer özellikleri ölçerken, aralarında negatif ilişki olan testler farklı yetenekleri ölçmektedir. Korelasyon sıfıra yakın ise test sonuçları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı yorumu yapılır. İlişkinin gücü korelasyon katsayısının sıfırdan uzaklaşmasına bağlıdır. En düşük ilişki Türkçe ile müzik testleri arasındadır. Bu nedenle A seçeneğinde verilen bilgi hatalıdır.

A B C D E

56. Türkçe testine giren öğrenci sayısı frekansların toplamıdır. Her bir sütuna karşılık gelen frekans değerlerini topladığımızda Türkçe testine katılan toplam 20 öğrencidir. Mod, bir dağılımda frekansı en yüksek değerdir. Verilen sütun grafiğinde frekansı en yüksek değerler arasında başka değerler girdiği için bimodal (çift) modlu dağılım olur. Bu dağılımın modu 2 ve 8'dir.

A B C D E

57. Ranj, en büyük puan ile en küçük puan arasındaki farktır. A seçeneği doğrudur.

Farklılaşmayı gösteren standart sapmadır. Standart sapma büyüdükçe farklılaşma artar. B seçeneği doğrudur.

Tüm testlerden alınabilecek maksimum puanlar eşit olduğunda mutlak başarı düzeyini gösteren faktör aritmetik ortalamadır. Bu nedenle C seçeneği doğrudur.

Ayırt ediciliğin göstergelerinden biri de standart sapmanın büyüklüğüdür. Çünkü farklılaşmanın fazla olması ayırt ediciliğin işaretidir. En az ayırt edici olan Türkçe değil tarih testidir. Bu nedenle D seçeneği yanlıştır.

Ayırt ediciliğin artması güvenilirliği arttıracaktır. En az standart sapması en yüksek yani en ayırt edici olan İngilizce testi daha güvenilirirdir. Yani E seçeneği de doğrudur.

A B C D E

58. PDR hizmetlerinde etik ilkeler ilk olarak Amerikan Psikolojik Danışma Derneği (ACA) tarafından ortaya konulmuştur. Soruda verilen seçeneklerden A, B, D, E doğru ifadelerdir.

Ayrıca diğer ilkeler;

- PDR hizmetlerinin odağında birey vardır. Her birey seçme özgürlüğüne sahiptir. Saygıya layıktır.
- Gönüllülük gerektirir.
- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti sunulacak birey ve öğrenciyi her yönüyle tanımak esastır.

C seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü rehberlik hizmetleri sadece okul rehber öğretmeni tarafından değil, sınıf öğretmeni ile iş birliği içinde profesyonel biçimde sunulur.

A B C D E

59. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde etik ilkeler yetkinlik (yeterlilik, ehliyet), dürüstlük, duyarlılık ve saygılı olmak, bireysel ve kültürel farklılıklara duyarlılık, toplumsal sorumluluk, mesleki ve bilimsel sorumluluk olmak üzere altı madde olarak belirlenmiştir.

Soruda yetkinlik ilkesi ile ilgili verilen öncüllerden üçü de doğrudur.

Psikolojik danışmanlar hizmetlerini en üst düzeyde yeterlilikle yürütmeyi amaçlarlar. Uzmanlık alanlarının, yetkilerinin sınırlarını bilmeli ve yalnızca yeterliliklerine uygun hizmetleri yürütmelidirler. Yeterliliklerini aşan bir durumla karşılaştıklarında mevcut bilimsel mesleki ve teknik kaynaklara başvurarak yardım talebinde bulunurlar. Danışanların iyilik ve çıkarlarını gözetenek en isabetli kararları en uygun önlemleri almaya çalışırlar. Yaşamları boyunca kendilerini sürekli geliştirirler, bilimsel kaynaklardan yararlanırlar.

A B C D E

60. Okul psikolojik danışmanlarının sorumlulukları Amerikan Okul Psikolojik Danışmanları Derneği tarafından belirlenmiştir. Açıklaması verilen ifade psikolojik danışmanlarının mesleki sorumlulukları ile ilgilidir. Danışmanlar ayrıca öğrencilerine, okula ve kendilerine karşı da sorumludurlar.

A B C D E

61. İletişimde 3 tür mesaj vardır.

- **Çiftli Mesaj:** Birbirine zıt iki yönlü bir içeriğe sahiptir. "Hem gitmeni istemiyorum hem de işlerim var." şeklinde iki yönlü mesaj bulunmaktadır.
- **Tam Mesaj:** Kişinin ne hissettiğini ve ne düşündüğünü tam olarak ifade edebilmesidir. Tam mesajda bir olaya yönelik "Algı, Duygu, İstek" mesajının olması gerekir. "Dün gece eve geç geldin. Seni çok merak ettim. Bundan sonra gecikeceğin zaman haber vermeni istiyorum."

"Haber vermemiştir." Algı

"Seni merak ettim." Duygu

"Haber vermeni istiyorum." İstek ifadesine örnektir.

- **Tamamlanmamış Mesaj:** "Senin için ne yapabilirim?" yanıt "Oturup bekleyebilirsin." bu tamamlanmamış mesajdır. Neden beklememizi istediği ile ilgili bilgi vermiyor. Sadece beklememizi istiyor.

A B C D E

62. Okul rehber öğretmeni Halime Hanım yeme bozukluğuna yönelik bir sorunla karşılaşmış ve soruna çözüm bulabilmek için öncelikle aile ile bir araya gelmiştir. Bu durum müşavirlik (konsültasyon) hizmetidir. Ardından aileye bir uzmana gitmelerini önermiştir bu hizmet de yönlendirme (sevk) hizmetidir.

İzleme: Öğrenciye sunulan hizmetlerin sonuçlarını görmeye yönelik "geri bildirim" niteliğinde bir hizmettir.

Bireyi Tanıma: Bireyi tanımanın asıl amacı, onun kendisini tanımasına yardım etmektir. Kendini çeşitli yönleriyle tanıyan birey doğru, gerçekçi kararlar verebilir.

Öğrencileri tanımak amacıyla ilgi, yetenek testleri, otobiyografi, gözlem, görüşme, sosyometri vb. teknikler uygulanır.

Psikolojik Danışma: Özellikle duygusal ve kişisel sorunların ele alındığı bir yardım türüdür. Bireyin kendini tanımasına, sorunlarının kaynaklarını fark etmesine, karar verme ve değersizlik hissi yaşamalarının önüne geçilmesine, problem çözme ihtiyaçlarını karşılayarak gelişim ve uyumunu sürdürmesine yardımcı olmak amacıyla kişiyle yüz yüze kurulan yardım ilişkisidir.

Müşavirlik: Amacı, okuldaki yönetici ve öğretmenlerin, daha yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışına sahip olmalarını sağlamaktır.

Bir okuldaki psikolojik danışman bu hizmeti ailelere de verir (Bireysel - grupta).

Sevk: Öğretmenler, rehberlik hizmetlerinde kendi görev alanı içine giren konularda hizmet verirken, görev alanının dışında kalan konularda sevk ederler.

A B C D E

63. Rehberliğin işlevleri:

Tamamlayıcı İşlevi: Öğretmenlerin rehberlik alanıyla ilgili bilgi ve becerilere sahip olması önemlidir. Böylece öğretmenler bilgi ve becerilerini kullanarak, öğrenci başarılarını olumlu yönde etkileyebilirler.

Kriz Yönelimli: Aniden ortaya çıkan ve birey üzerinde yıkıcı etkisi olan durumların etkisini azaltmak için kullanılan rehberlik hizmetidir.

İyileştirici: Süregelen bir problem durumunun düzeltilmeye çalışılmasıdır.

Önleyici: Problem durumları ortaya çıkmadan gereken önlemlerin alınmasıdır.

Birincil Önleme: Bir problem yaşanmadan çalışmalar yapılmasıdır.

İkincil Önleme: Kendisini göstermiş, açığa çıkmış bir problemin yayılmasını engellemektir.

Üçüncül Önleme: Gözlenen bir problemin ciddi olumsuz sonuçlarının açığa çıkmasını engellemektir.

Soruda rehber öğretmenin yaptığı çalışma birincil önlemedir. Sorun ortaya çıkmadan önlem almıştır.

A B C D E

64. Rehberlik problem alanına göre üçe ayrılır.

A) **Eğitsel Rehberlik:** Öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutumlar kazanmasıdır.

Temel amacı: Okul ve çevrelerini tanımalarına, uyum sağlamalarına yardım etmedir. İlgi, yeteneklerine uygun okul program ve alan seçmelerine yardım etme, verimli ders çalışma tekniklerinin kazandırılması, üst eğitim kurumlarını tanıma, sınav kaygısı ile baş etmelerine yardımcı olma.

I. **Öncül Eğitsel Rehberlik:**

B) **Mesleki Rehberlik:** Çalışmayı (iş) öğrenme. Bireyin kendini tanıması, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve hazır bulunuşluk özelliklerine uygun olarak sağlıklı meslek tercihi yapması ve kariyer planlaması amacıyla yapılan yardımdır.

C) **Kişisel-Sosyal Rehberlik:** Yaşam becerilerini öğrenme. Bireyin bilişsel yanından çok duyuşsal özelliklerine yönelik çalışmaları kapsar.

Temel Amaçları: Bireyin kendisini psikososyal bir varlık olarak anlaması ve kabul etmesi kendi potansiyelini en iyi şekilde kullanmasını sağlamaktır.

Stres ve kaygıyla baş etmek kişisel-sosyal rehberliktir. (II. öncül)

A B C D E

65. Gruptaki üye sayısının fazla olmasının dezavantajları; I, II, III. öncülde verilmiştir. Ayrıca, grup lideri her üyeye yeterli süreyi ayıramaz.

A B C D E

66. Kaynaştırma eğitiminin temel ilkeleri için; A, C, D, E'de verilenler doğrudur. Ayrıca; bireysel farklılıklar esastır.

- Gönüllülük, sabır, sevgi ve gayret gerektirir.
- Eğitim, normal insanlarla ve doğal ortamlarda verilmelidir.
- Bireyi toplumun bir parçası hâline getirmeyi amaçlar.
- Kaynaştırma eğitimi okul - aile ve çevre iş birliğini esas alır.
- Okul ve kurumlarda, kaynaştırma yoluyla eğitim alacak bireylerin bir sınıfta en fazla iki birey olacak şekilde eşit olarak dağılımı sağlanır.

B seçeneğindeki ifade yanlıştır. Doğrusu; hizmetler yetersizliğe göre değil, eğitim gereksinimine göre planlanır.

A B C D E

67. Çarpıtılmış Dinleme Türleri:

Filtrelenmiş Dinleme: Danışmanlarda danışanlarını cinsiyet, ırk, cinsel yönelim, milliyet, dinî inanç gibi nedenlerle sınıflandırma eğilimine kapılırlar. Danışmanın kültüre dayalı dinlemesi filtrelenmiş dinlemedir.

Değerlendirerek Dinleme: Çoğu kişi dikkatle dinlediğinde değerlendirerek dinler. Yani dinlerken karşıdaki kişinin söyledikleri hakkında iyi - kötü, doğru - yanlış gibi yargılarda bulunurlar. Danışmanların da bu evrensel eğilime karşı bağışlıkları yoktur.

Stereotipe Dayalı Dinleme: Danışma sürecinde öğrenilmiş tanısal kategori, stereotiplerin ön plana çıkarak danışana odaklanılması stereotipe dayalı dinleme türünü ortaya çıkarır.

Kişî Merkezli Çok Bilgi Merkezli Dinleme: Bazı danışmanlar, sanki haklarında yeteri kadar bilgi sahibi olurlarsa danışanlar tedavi olacaktıymış gibi bilgiye dayalı soru sorarlar.

Sempatik Dinleme: Çoğu danışan bir tür ızdırap yaşadığı ve bazıları başkalarının ya da bizzat toplumun kurbanı oldukları için, danışmanlar onlara sempati duymaya eğilimlidirler.

Bazen bu duygular danışanların anlattıkları öyküleri çarpıtmaya yetecek kadar güçlüdür. Soruda danışmanın dinleme türü sempatik dinlemedir.

A B C D E

68. Psikolojik danışmanların benimsemeleri gereken başlıca temel ilkeler:

- Yetkinlik (yeterlilik, ehliyet)
- Dürüstlük
- Duyarlı ve saygılı olmak
- Bireysel ve kültürel farklılıklara duyarlılık
- Toplumsal sorumluluk
- Mesleki ve bilimsel sorumluluk

Soruda okul rehber öğretmen uzmanlık alanı olmadığı için öğrencisini RAM'a sevk ederek psikolojik danışma ve rehberlikte etik ilkelerden yeterlilik ilkesine uygun davranmıştır.

Yeterlilik: Psikolojik danışmanlar, uzmanlık alanlarının ve yetkilerinin sınırlarını bilirler. Sadece eğitim düzeylerine ve formasyonlarına uygun hizmetleri yürütürler. Yeterlilik sınırlarını aşan özel durumlarda mevcut bilimsel, mesleki ve teknik kaynak, kişi ya da kurumlara başvurarak yardım talebinde bulunurlar.

A B C D E

69. Verilen öncüllerden; II ve IV grupta rehberlik; I, III ve V bireyle psikolojik danışma aracılığı ile çözülecek problemlerdir.

Grup rehberliğini rehber öğretmen, öğretmen, yöneticiler verebilir. Bireysel psikolojik danışma ise sadece okul psikolojik danışmanınca verilir ve bireysel psikolojik danışma problem alanından kişisel sosyal rehberlik kapsamındadır. Grupla rehberlik ise eğitsel rehberlik kapsamındadır.

A B C D E

70. Johari Penceresi (Kendini Tanıma Penceresi)

- Arena penceresi kişinin hem kendinin hem de çevresinin farkında olduğu özellikleri ifade eder.
- **Kör Alan:** Kişinin bilmediği, çevrenin / başkalarının bildiği özellikleri ifade eder.
- **Bilinmeyen Alan:** Kişinin kendisinin ve çevresinin de farkında olmadığı özellikleri ifade eder.
- **Saklı / Gizli Alan:** Kişinin kendi bildiği ancak çevresinin farkında olmadığı özellikleri ifade eder.

Soruda Aslı'nın durumu gizli / saklı alanla ilişkilendirilir.

A B C D E

71. Atılgnlık eğitimi (güvenlik):

Çekingenlik: Kişiler arası ilişkilerde sorunlar yaratmaktadır. İletişim sürecinden kaçan bir yapısı vardır. Kişinin kendini ifade edememesinden kaynaklanır.

Atılgnlık: Kişiler arası ilişkilerin en olumlu biçimidir. Çevresine asla zarar vermez. Kendini etkin ifade edebilir. Kısa süreli etkin göz kontağı kurar. Beden dili dik, kendine güvenen bir yapıdadır.

Saldırganlık: Kendi istekleri için başkalarının haklarını elinden almaktır. Başkalarını küçük görür, zarar verir.

Soruda da Sultan'ın ayrıldığı erkek arkadaşı zorbalık yapmaktadır. Atılgnlık eğitimi verilmelidir.

A B C D E

72. Nilgün'ün problemi kişisel - sosyal rehberlik kapsamındadır. Psikolojik danışma gerektirmektedir (Aile ile ilişkiler). Dolayısıyla Fatma Hanım'ın yapması gereken, öğrencisini okulun psikolojik danışmanına yönlendirmesidir. Sınıf rehber öğretmeni danışmanlık yapamaz.

A B C D E

73. A, C, D, E seçeneklerinde verilen ifadeler yaşantılara kapalı ifadelerdir. Çünkü net ve keskin ifadelerdir. B seçeneği ise olasılıkları görmeyi, eleştirel bakabilmeyi içeren yaşantılara açık bireyin söylemidir.

A B C D E

74. A, B, D, E seçeneklerinde öğretim kademelerine göre rehberlikle ilgili verilen bilgiler doğrudur. Ancak C seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü okul öncesinde mesleki rehberlik kapsamında; meslekleri tanıma, her mesleğin önemli ve değerli olduğunu öğrenme, mesleklerin bir süreç sonunda edinildiğini görme ve meslek seçiminde cinsiyet ayrımının olmadığını görme gibi konularda çalışmalar yapılır. Kişisel yaşam biçiminin meslek seçimini nasıl etkilediğini görme daha üst kademelerde kazandırılacak bir özelliktir.

A B C D E

75. Rehberliğin işlevlerinden iyileştirici - çare bulucu rehberlik; tanımlanabilir bir problemi, öğrencilerin yaşadığı bir sorunu ortadan kaldırmaya, iyileştirmeye, çözmeye, kalıcı bir biçimde ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerdir.

Kriz Yönelimli Rehberlik: Aniden ortaya çıkan ve birey üzerinde yıkıcı etkisi olan durumların etkisini azaltmak için kullanılan rehberlik işlevidir.

Önleyici Rehberlik: Problem durumları ortaya çıkmadan gereken önemlerin alınmasıdır.

Tamamlayıcı Rehberlik: Rehberlik hizmetleri, eğitim hizmetlerinin tamamlayıcısıdır.

Okuldaki öğretmen ya da yöneticilerin daha etkili bir eğitim ortamı oluşturabilmesi için, okul rehber öğretmenin uzmanlardan ve yayınlardan yararlanmasıdır.

Yöneltici Rehberlik: Okuldaki öğrencilerin ilgi, ihtiyaç, yetenek ve gelişim özelliklerine uygun olarak bir eğitsel kola, sosyal kulübe, alan seçimine, bir üst eğitim kurumuna ya da bir mesleğe yönlendirilmesidir.

Psikolojik danışmanın öğrencilere verdiği hizmet rehberliğin işlevlerinden iyileştirici işlevidir.

A B C D E

2. Deneme

Çözümler

1. İnsanların içsel standart oluşturması ve güdülenmelerine uygun olarak kendi koyduğu kurallara uygun biçimde davranmaları öz düzenleme kapasitesiyle açıklanır. Öz düzenleme sayesinde birey kendi performans standartlarını geliştirir. Davranışlarını kontrol altında tutabilir.

Verilen örnek durum öz düzenleme kapasitesidir. Öz yeterli ise bireylerin bir davranışı yapıp-yapmayacakları ile ilgili olarak kendilerini yargılayarak ulaştıkları sonuçtur (Başarılı olup-olamayacağına dair inancı).

(A B C D E)

2. • **Ket Vurma:** Öğrenilen bilgilerin birbiri üzerindeki bozucu etkisi ket vurmaktır. Önceden öğrenilmiş bir bilginin sonradan öğrenilen bir bilginin hatırlanmasını zorlaştırması ileriye ket vurma, sonradan öğrenilen bir bilginin önceden öğrenilmiş bir bilginin hatırlanmasını zorlaştırması geriye ket vurmaktır.

Soruda önce öğrenilen şarkının sözleri yeni öğrenilenlerin hatırlanmasını zorlaştırıyorsa ileriye ket vurmudur.

- **Bozulma:** Uzun süre kullanılmayan bilgilerin hatırlanamamasıdır.
- **Güdülenmiş Unutma (Bastırma):** Bireyin kendisine rahatsızlık veren yaşantıları bilinç dışına atıp unutmasıdır.
- **Yanlış Yerleştirme:** Bilginin yanlış bir şemaya yerleştirilmesine bağlı hatırlanamaması sürecidir.

(A B C D E)

3. **İçgörüsöl Öğrenme:** Bir problemle karşılaşan organizmanın, problemin bileşenleri arasındaki ilişkileri bir arada algılayıp çözüm yollarını bir süre düşündükten sonra çözüme ulaşmasıdır.

Soruda Suna Hanım içgörüsöl öğrenme yolunu kullanmıştır. Çünkü önce denemiş, açamayınca incelemiş, düğmeye basılınca kapağın açılacağını anlamıştır (Anlama - kavrama).

(A B C D E)

4. Cattell'in zekâ teorisinde akıcı zekâ, doğuştan gelen (kalıtsal); kristalize zekâ ise bilgi gibi birey tarafından yaşam deneyimleri ve eğitim yoluyla edinilen (çevresel) zekâdır. E seçeneği kristalize zekâ olacaktır.

(A B C D E)

5. A) **Adler'in Yaklaşımı:** Olumsuz benlik algısı bireyin doğuştan getirdiği aşağılık kompleksinden kurtulamadığının bir göstergesidir. Bireye üstünlük kurmanın yolu gösterilmelidir.
- B) **Psikoanalitik Yaklaşım:** Çocukluk yıllarında anne-babanın çocuğa karşı suçlayıcı - katı tutumları, bilinçaltında olumsuz benlik algısı geliştirmesine neden olabilir.
- C) **Davranışçı Yaklaşım (Öğrenilmiş Çaresizlik):** Olumsuz benlik algısı öğrenilmiş davranıştır. Çocuğun başarısızlıkları çevre tarafından cezalandırılması, başarıları ödüllendirilmemiş olabilir. Çevre tarafından ayıplanmamak için tüm olumsuzlukları kendinde görmektedir.
- D) **Bilişsel yaklaşım:** Olumsuz benlik algısı zihinde olumsuz düşüncelerin etkisiyle oluşmaktadır. Bu nedenle algıya ilişkin düşüncelerini değiştirmek gerekir.
- E) **Hümanistik Yaklaşım:** Çocuk gizli güçlerinin açığa çıkmasına fırsat verilen olumlu bir ortamda büyümüş olabilir. Bu nedenle kendini gerçekleştirme fırsatı da verilmemiştir.

(A B C D E)

6. Bağlamsal bakış açısına göre gelişim, üç sistemin birbiriyle etkileşimi sonucunda gerçekleşir.

- A) **Normatif Yaş Etkileri:** Aynı yaş grubunda yer alan bireylerin gelişiminde, biyolojik ve çevresel faktörler benzer etkiye sahiptir.
- B) **Normatif Tarihsel Etkiler:** Gelişimdeki, biyolojik ve çevresel etkiler tarihle ilişkilidir. Ergenlik ve genç yetişkinlikte bireyin toplumu ve kültürü anlamasıyla etkili olmaya başlar.
- C) **Normatif Olmayan Yaşam Olayları:** Beklenmedik bir şekilde gerçekleşir. İnsan yaşamına, büyük etkiler yapar.

Süha'nın durumu normatif olmayan yaşam olayları ile açıklanır.

(A B C D E)

7. • Kalpteki, pompalanan kan miktarındaki artış
- Kahverengi yağ dokusunda, vücut ısını üretmek için yakılan kaloriye artış
- Böbreklerde, renin salınımı ve kan dolaşımında sodyumun tutulması

Verilen işlevler

Norepinefrindir (Noreadranalin): Hormon ya da nörotransmitter olarak görev yapan bir katekolamindir. Norepinefrin, dopamin B – hidroksilaz enzimi tarafından dopaminden sentezlenir. Böbrek üstü bezlerinin medulla kısmından kana hormon olarak salınır.

(A B C D E)

8. Bir kişinin tutum ya da davranışı, bir başkasının ya da başkalarının varlığı ile etkileniyorsa buna sosyal etki denir. A, B, D, E sosyal etkidir. C ise içsel güdülenmedir (Kendi isteğiyle, dışsal etki yok).

A B C D E

9. **Kendine Hizmet Eden Yanlık:** Başarının yükümlülüğünü üstüne alma, başarısızlığının sorumluluğunu reddetme eğilimidir. Başarısızlığı dış etkenlere atfetme eğilimidir. Bu öz saygıyı sürdürmek için başvuru bir kendini aldatmadır. Metinde verilen kendine hizmet eden yanlıktır.

Temel Yükleme Hatası: Genellikle insanlar davranışlarının nedenlerini davranışın gerçekleştiği duruma değil, insanların özelliklerine yükleme eğilimindedir. Genellikle kendiliğinden ortaya çıkar.

Yanlış Benzerlik Etkisi: Aslında kişinin kendi davranışını ortamsal sebeplere yüklemesindeki nedenlerden biri, aklı başında insanların kendisine benzer şekilde davranacağına duyduğu inançtır.

A B C D E

10. 3 - 6 yaş girişimciliğe karşı suçluluk dönemidir. Erikson'a göre bu dönemde çocuğun çabaları engellenirse ya da çocuk bunlardan dolayı cezalandırılırsa çocuk kendisinin kötü biri olduğunu düşünecek, suçluluk duygusuna kapılacaktır.

A B C D E

11. Jung'ın Analitik Psikoloji yaklaşımında söz ettiği arketipler vardır. Belirgin cinsel özelliklerimizden ötürü her birimize kadın ya da erkek cinsiyetleri verilmiştir; ancak hiçbirimiz saf kadın ya da erkek değildir. Her birimiz biyolojik ya da psikolojik olarak karşıt cinsin özelliklerine sahibizdir. Erkek psişesinin kadın tarafı anima arketipi; kadın psişesinin erkek tarafı animusdur. Karşı cinsi anlamamızı kolaylaştırır; tek yönlü bir kişilik olmaması için karşı cinsin özelliklerini ifade etmek önemlidir. Edilmez ise diğer yönümüz ilkel kalır. Halit'in anima arketipindeki beklentinin karşılanmamış olması annesi ve diğer kadınlara olan bakışını etkilemiştir. Danışmanın değerlendirmesi Analitik Psikoloji'nin görüşleri ile örtüşür.

A B C D E

12. Bilişsel çarpıtmalar beynimizin gerçeği yansıtmayan bağlantılar kurması ve düşünmedeki sistematik hatalardır. Bu yapıda yer alan işlevsiz inançlar bireyin düşüncesini biçimlendirerek psikopatolojiye özgü bilişsel hatalara yol açarlar. "Etiketleme - Heyecandan tek bir kelime bile edemeyeceğim." eşleştirmesi hatalıdır. Örnek bilişsel çarpıtma türlerinden felaketleştirme ile ilgilidir. Etiketleme daha uygun ve gerçeği kapsayabilecek değerlendirmeler yapmak yerine, kişinin kendisine ve diğerlerine genel etiketler yapıştırması ve bütün durumu bu nitelemenin ışığında değerlendirmesidir.

A B C D E

13. Glasser'in Gerçeklik Terapisi'nde seçim ve sorumluluğun vurgulanması, transferansın reddedilmesi, terapi sürecinde içinde bulunulan zamana odaklanma ve semptomlar üzerinde odaklanmaktan kaçınma temel öğelerdir. Bunun yanı sıra insanın doğasında bulunan beş temel ihtiyaçtan söz edilir. Bu ihtiyaçların karşılanması da terapideki ana meselelerdendir. Terapinin asıl hedefi ise danışanlara, çevrelerinde kendileri için seçtikleri önemli kişilerle bağlanmaları ya da önceden kopmuş olan bağlarını yeniden kurlmaları ve güçlendirmeleri konusunda yardımcı olmaktır.

A B C D E

14. Atılgnalık eğitimi, öfke veya kızgınlıklarını uygun bir şekilde ifade edemeyen, hayır diyemeyen, sosyal ilişkilerde devamlı çekingen olan ve sosyal fobileri olan bireyler için geliştirilen bir davranışçı terapi tekniğidir. Soru metninde özellikleri verilen teknik atılgnalık eğitimidir.

A B C D E

15. Rogers, doğru empatiyi "Doğru empati, terapistin danışanın yaşamakta olduğu duyguları ve zihnindeki kişisel anlamları doğru şekilde hissetmesi ve anlayışı danışana aktarması anlamına gelir. Terapist, en etkili durumdayken, danışanın özel dünyasına o denli nüfuz etmiştir ki sadece danışanın farkında olduğu anlamları değil, onun farkındalık düzeyinin altındaki anlamları da net bir şekilde ortaya koyabilir. Bu çok özel aktif dinleme biçimi, bilinen en güçlü değişim etkenlerinden biridir." diye tanımlar. Buna göre "Evin tertemiz olması konusunda kuralların var, bu konuda mükemmel olmak istiyorsun." ifadesi empatiktir.

A B C D E

16. **Yedek Amaçların ve Alt Türlerin Çeşitleri**

Bağımlılık Türü

- Madde İstismarı
- Kumar Oynama Rahatsızlığı
- Aşırı Yeme
- Alışveriş Yapma Rahatsızlığı
- Sosyal Tür
- Yüzeysel ve Anlamsız İlişkiler Kurma
- Üretilmiş Drama
- Sosyal Kabul ve/veya Öz Tanım İçin Bir Organizasyona Üye Olma

Ahlaki İyilik Türü

- Asılsız Özveri
- Asılsız Mücadele

Sosyal Statü Arayışı Türü

- Edinimi Konusunda Aşırı İstek
- Para
- Materyal Meta
- Prestij/Güç

Yükümlülüklerini Yerine Getirmeyen Tür

- Güdümlü Günlük Program
- İşkoliklik
- Aşırı TV izleme

Vaka analizinde kişinin Kabala'nın sunduğu ait olma ve rahatlatma hissini yaşayabilmek için birçok ürünün de taktığı sembolik "kırmızı ip" bileklik satın alması sosyal türün yedek amaçlarını kullandığını göstermektedir.

A B C D E

17. Ebeveyn ego durumu; başta ebeveynler olmak üzere bireye bakım veren, büyüten, dış kaynaklardan aldığı tüm algılamaya, tutuma ya da öğreti şeklindeki davranışları içermektedir. Birey, kabaca ilk beş yıl olarak kabul edilen erken yaşlarda, ebeveyn figürlerinden öğrendiği her davranışı ya da algıyı ebeveyn ego durumunda saklar. Bu şekilde ebeveynin davranışları, kararları, algıları, ön yargıları, seçimleri, çocuğun inanç sisteminde yer alır ve ebeveyn ego durumunda kullanılmak üzere kaydedilir. Birey belli koşullarda ebeveyn ego durumunda davranır ve buradaki bilgilerle davranışlar sergiler. Çocuk ego durumu, çocukken deneyimlenen duygu, düşünce ve davranışlardan oluşmaktadır. Çocukken hissedilen duygular, ebeveynlerle olan etkileşim, kurduğumuz temas önemlidir ve bunların her biri çocuk egomuzda bilgi ve deneyim olarak kaydedilir. Yetişkin ego durumu; bireyin, "şimdi ve burada" tepkilerini verirken meydana gelen düşünce, duygu ve davranış örüntülerini içerir. Gerçeği; olasılıkları değerlendirerek ve gerçeği sorgulayarak değerlendirir, bunun sonucunda davranış sergiler. Buna göre I numaralı cümlede Kemal eşi Gaye'ye bir ebeveyn gibi davranmış, Gaye ise bu durumdan rahatsız olduğunu ve bu konuda ne yapabileceklerini sorgulayarak II numaralı cümlede yetişkin ego durumu sergilemiştir. Kemal'in eşine küsüp günlerce konuşmaması ise III numaralı ifadenin çocuk ego durumuna ait olduğunu gösterir.

A B C D E

18. Çözüm odaklı kısa süreli terapi sürecinde problemin kökeni yerine sorunun yok edilmesi amacıyla şu an ne yapılması gerektiği konusu önemsenmektedir. Danışman problemin anlatılması karşısında yansıtma veya kişiselleştirme yapmaz, detaylandırmak için soru sormaz ve diğer sözlü veya sözlü olmayan danışma tekniklerini kullanarak problemi daha detaylı anlatması için danışana olumlu pekiştirme vermez. Birçok çözüm odaklı kısa süreli terapi kitabında bulunan ve bu terapinin özünü anlatan temel prensipler şunlardır:

- Eğer kırık değilse, tamir etme.
- Eğer işe yarıyorsa, daha fazla yap.
- Eğer işe yaramıyorsa, farklı şeyler yap.
- Küçük adımlar büyük değişimlere öncülük edebilir.
- Çözümün problem ile doğrudan bağlantılı olması gerekmiyor.
- Çözüme ulaşılabilmesi için kullanılması gereken dil problemi tanımlamak için ihtiyaç olandan farklıdır.
- Her zaman problem olmaz, her zaman istisnalar vardır.
- Gelecek yaratılabilir ve tartışılabilir.

A B C D E

19. Psikolojik danışman becerilerinden bağlama, danışanın önceki yaşantıları ile şimdiki yaşantıları arasındaki ilişkilerin gösterilmesidir. Danışanın yaşantıları arasındaki ilişkiler ortaya çıkarılmaya çalışılarak hem danışanın kendini keşfetmesine hem de danışmanın danışanı anlamasına yardımcı olmak amaçlanır. Danışmanın Doruk'a yönelttiği soru geçmiş ve şimdiki davranışları arasındaki ilişkiyi göstermeye dönük olduğu için bağlama becerisine örnektir.

A B C D E

20. Atılgnalık; bireylerin haklarını korumada ve ihtiyaçlarını, duygularını, düşüncelerini dürüst, uygun yollarla ve diğerlerinin haklarını çiğnemenin ortaya koyma biçimidir. Atılgn davranışta kişi, kendini rahatlıkla ifade edebilmekte ve ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir. Bunu yaparken de başkalarını incitmez, haklarını çiğnemez ve kendini iyi hisseder. Buna göre Gülçin'in kendi kişisel sınırlarını çizmede zorlanması, başkalarının isteklerini kabul etmek zorunda hissetmesi atılgnalık eğitimi ile giderilebilir.

A B C D E

21. Paylaşırma becerisi daha çok grupla psikolojik danışmada kullanılan bir beceridir. Psikolojik danışmanın grup üyelerinden birinin daha önceki oturumlarından birinde anlattığı yaşantıları ve duygularıyla, diğer grup üyelerinin yaşantı ve duyguları arasında benzer yanlara dikkat çekmesidir. Çift terapisi sırasında danışanların benzer ifadeler kullandığına dikkat çeken Metin paylaşırma tekniğinden faydalanmıştır.

A B C D E

22. Paradoksal niyet tekniğinde danışanın rahatsız olduğu konuyu düşünmesi ve gerekiyorsa korktuğu davranışı yapması istenir. Aynı zamanda danışanın duyguları ile temas kurması ve korktuğu durum karşısında duyarsızlaşması sağlanır. Paradoksal niyet tekniğinin ardındaki temel düşünce, danışanın semptomlarının farkına varmasını sağlamak ve semptomlar üzerinde bir hâkimiyet kurmasını mümkün kılma-ya çalışmaktır. Ayrıca danışanın yaşadığı paradoks ona saçma gelmeye başladığı zaman, danışan semptomlarından vazgeçmeye başlar. Paradoksal niyet tekniğinde danışan fobi belirtileri sergiliyorsa korktuğu şeyin olmasını arzulamaya yönlendirilir. Böylece kişinin korkularından kaçmasına ya da korkularıyla mücadele etmesine son verilmiş olur. Okul psikolojik danışmanının kalabalık karşısında sunum yapmaktan korkan öğrencisine verdiği yönergeler paradoksal niyet oluşturmaya çalıştığını gösterir.

A B C D E

23. Psikolojik danışmada sonlandırma ve izleme aşaması danışma kuramının temel felsefesine göre değişiklik gösterse de bazı ortak durumlar vardır. Belirlenen amaçlara ulaşıldığında, danışanın istemesi durumunda, psikolojik danışma süreci yararlı olmadığında ve hastalık, taşınma gibi zorunlu durumlarda sonlandırma yapılabilir. Ancak danışan oturuma ilk kez geç kaldığında sonlandırma yapılamaz.

A B C D E

24. Duygu yansıma tekniği danışanın duygularını belirginleştirmeye, danışmanın duyguları doğru anlayıp anlamadığını denetlemeye yarar. Danışmanın, danışanın ifadelerinden onun ne hissettiğini çıkarması bu tekniğin kullanımına örnektir.

A B C D E

25. Kekeleme rahatsızlığı konuşma akıcılığının bozulmasıdır. Ses ve hece tekrarları, ses uzatmaları ve sıkıntılı telaffuz, olağan dışı durmalar ya da tam tıkanma şeklinde akıcılık sorunları olabilir. Kekemeler ile ilgili bilinen yanlışlardan biri de kekemelerin şarkı söylerken veya film izlerken aynı şiddette kekemeliğinin devam ettiği bilgisidir. Halbuki kekemelerin koro ve atölye çalışmalarında, film izlerken veya herhangi bir etkinlikte kekemeliklerinin şiddeti azalır ve aynı şiddette kekemelikleri devam etmez.

A B C D E

26. Otizmde, dürtüsellik ve erkeklerde yaygın olma durumu ifadeleri doğru olmamakla beraber; bahsedilen özellikler ve bilgiler hiperaktivite ve manik durumlarda görülen bir durumdur.

A B C D E

27. Soruda anlatılan olgu sunumunda Metin'de olduğu düşünülen rahatsızlık hiperaktivite ve davranım bozukluğudur. Hiperaktivite rahatsızlığı olan kişilerde ise gözlemlenen davranışların 15 yaşından beri devam etmesi gerekir, zevki için yalan söyleme, gelecek kaygısı yaşamama, kendi güvenliğini önemsememe, hirsızlık gibi davranışların da bulunma durumları mevcuttur. Fakat başladığı işi bitirme durumu söz konusu değildir.

A B C D E

28. Soruda anlatılan durum otizmin alt dalı olan RETT bozukluğudur. RETT bozukluğunun birçok belirtisi bulunur. Daha ziyade kızlarda görülen bu rahatsızlığın en temel özelliği; kız çocuklarının kafa çevrelerinin büyümesinin ilk beş aydan sonra durmasıdır. 5 ile 30. aylar arasında daha önceden kazanılmış amaca yönelik el becerileri ince motor becerileri yitirmenin ardından basma kalıp el bükme ya da el yıkamaya benzer el hareketleri yapmaya başlarlar. Kollar göğüste ve çenenin önünde içe doğru çevrilirken elleri döndürerek bükme, el yıkama ya da el yalama şeklinde basma kalıp davranışlarda bulunma gözlemlenir. RETT bozukluğunda ileri derecede zekâ geriliği olduğu için detay bilgilere sahip olma durumu söz konusu değildir.

Detay bilgilere sahip olma Asperger sendromunda görülen bir durumdur.

A B C D E

29. Piper kekemelik üzerine ciddi çalışmaları olan bir bilim insanıdır. Piper'e göre kekemelik birçok nedenden kaynaklanır fakat bunlar arasında nörolojik bir neden bulunmamaktadır.

A B C D E

30. Soruda anlatılan durum madde bağımlılığını (bitkinlik, dalgınlık, derslerde uyuklama, gözde kanlanma, göz bebeğinde daralma, yüzde kızarma, soğukluk, yeni arkadaşlar edinmeme, içe kapanma, ailesinden kaçma vb.) anlatmaktadır.

Madde Yoksunluğu: Bir ilaca veya maddeye olan fizyolojik adaptasyon demektir. İlacın veya maddenin yokluğunda şiddetli krizlere neden olabilir. Yani bağımlılık yapan maddeye alışmış veya tamamen bağımlı olan bu kişinin bu maddeden uzak durarak aniden madde alımını kesmesi olarak tanımlanır.

Madde Kötüye Kullanımı: Yasal olmayan maddenin kullanılması ya da yasal olan bir maddenin zarara verici boyutta kullanılmasıdır.

Madde zehirlenmesi: Maddenin yüksek dozda alınmasıdır.

A B C D E

31. **Şizotipal Kişilik Bozukluğu:** Bilişsel ve algısal çarpıklıklar, sosyal ve kişiler arası ilişkilerde yetersizlikler ve davranış gariplikleri ile karakterizedir. Acayip inanışlara ya da büyüsel inanç ve düşünceye sahiptir. Kuşkuculuk ya da paranoid düşünce, uygunsuz ya da kısıtlı duygulanım, acayip, alışagelmşin dışında ya da çok kendine özel davranış ya da görünüme sahiptir.

A B C D E

32. Sorudaki olgu sunumunda primer insomnia rahatsızlığından bahsedilmektedir. Bu rahatsızlığın en büyük belirtisi; uykuya dalma, uykuyu sürdürme, sonlandırmaya ilişkin yakınmalar ve dinlendirici olmayan uyku olarak tanımlanmaktadır.

İnsomnia: Kişilerin yeteri süre ve zaman diliminde uyuyamadığı için dinlenemediği ve yeni bir güne hazır olamadığı durumlar olarak tanımlanır.

Narkolepsi: Uyanıklıkta uyku atakları, beklenmedik karşı konamayan uyku ataklarıdır. Uyku atakları genellikle 1.5 - 2 saat aralıklarıyla gelir ve önüne geçilemez. Hastalar genellikle 5/10 dakika uyuduklarında dinlenmiş olarak kalkarlar.

Sirkadiyen Ritim Bozukluğu: 24 saatlik bir gün içerisinde uykunun zamanlaması ile ilgili bozukluktur. Bu bozukluklar kişinin denetimi dışında çalışma saatlerinin değişmesi, zaman dilimi değişikliği gibi uyku döneminin zamanlamasından etkilenir.

Primer Hipersomnia: Gece yeterince uyumasına rağmen gündüz günlük yaşamı etkileyen uyku atakları olarak tanımlanır. Bu hastalarda en büyük belirtileri horlamadır. Geceleri yeterli kalitede uyuyamadığı için gündüz uyku atakları görülür.

A B C D E

- 33. Özellik kayıt çizelgesi:** Gözleme dayalı hazırlanır. Gözlem listelerine benzer. Öğrencilerin farklı alanlardaki özelliklerinin sıralanıp, bu özelliklerden hangilerinin öğrencide olup olmadığını belirleyen gözlem araçlarıdır.

Tutum envanteri: Bireyin bir kurum, objeye ya da duruma yönelik duygu, düşünce ve davranış eğilimi. Sonunda 3. sınıf öğrenci ve öğretmenlerinin engelli bireylere yönelik duygu, düşünce ve davranış eğilimlerini saptamak isteyen okul rehber öğretmeni Rabia Hanım tutum envanterini kullanmalıdır.

A B C D E

- 34. Verilen açıklama ayna tekniğidir. Psikodramada kullanılan teknikler:**

- a) Eşleme:** Bir kişi eşleme yaptığında eşlediği kişinin durumunu, yaşantısını sezip, onları o imiş gibi dile getirir. Eşlemeyi yapan kişi protagonistin arkasına geçip, onun her hâlini taklit eder. Kendini onun yerine koyar. Protagonistin söyleyemediği ya da söylemek istemediği duygularını dile getirir. Bu teknik bazen protagonisti oyuna ısındırmaya, bazen protagonistin spontanlığını arttırmaya, bazen de katersis ve içgörü kazanmasına yardımcı olur.
- b) Ayna Tekniği:** Soruda açıklaması verilen tekniktir.
- c) Rol Değiştirme Tekniği:** Bir kişi başkasının rolüne girer. Rolünü aldığı kişiyi özne, kendisi ise nesne (öteki) yaşar. Önemli olan rolüne girilen kişinin tutumunu takinmak ve o olmaktır. Empati kurar, içgörü kazanır, spontanlığı artar.

A B C D E

- 35. I. Düzey:** Herkese açık olgusal bilgilerdir. Öğrencinin adı, yaşı, cinsiyeti gibi. Bu bilgilerin isteyen herhangi birine verilmesi tamamen okul yöneticisinin takdirine bırakılmıştır.

II. Düzey: Soruda açıklaması verilir.

III. Düzey: Öğrencinin sınıf içindeki başarı sırası, öğretmen ve uzmanlar kurulunun öğrenciye tavsiyeleri ve standart test sonuçları gibi bilgilerdir. Bu tür bilgilerin başkalarına verilebilmesi için öğrencinin ya da velinin onayının alınması şarttır.

IV. Düzey: Bu düzeydeki bilgiler psikolojik inceleme veya psikiyatrik muayene sonuçları, sosyal hizmet raporları, tıbbi ya da yasal inceleme sonuçları vb. bilgilerdir. Böyle bilgilerin toplu dosyada yer alması, bunların daha başka yerlerde saklanması yerinde olur.

A B C D E

- 36. Edwards Kişisel Tercih Envanteri:** Başarı, düzen, gösteriş, özerklik duygularını anlama, yakınlık, ilgi görme, başatlık, kendini suçlama, şefkat gösterme, değişikliklik, sebat, karşı cinsle ilişkiler gibi kişisel ihtiyaçların kişi için önemini ölçmektedir.

Tematik Algı Testi (TAT): 31 karttan oluşur. (Biri boş) Erkekler ve kadınlar için ayrı resimler ve bir de boş kart vardır. Birey her resme ilişkin başı ve sonu olan, konulu bir öykü anlatmak zorundadır. Resimler hayal gücünü harekete geçirecek şekilde silik, kapalı ve sembolik olarak hazırlanmıştır.

Soruda verilen I. öncül Rotter cümle tamamlama, II. öncül Beier cümle tamamlamadır.

A B C D E

- 37. İstek / Arzu Listesi:** İstek, arzu, beklenti ve doyurulmamış ihtiyaçların açığa çıkarılması amacıyla kullanılır. Soruda verilen teknik istek / arzu listesidir.

Kimdir Bu?: Bireyin kendini nasıl gördüğü ile başkaları tarafından nasıl görüldüğünü ortaya çıkaran ve bireyin bağdaşım hâli hakkında ipucu veren bir tekniktir.

Kime Göre Ben Neyim?: Kimdir bu tekniğine benzer. Farklı olarak birey, başkaları tarafından nasıl biri olarak algılandığını kendisi değerlendirir.

Problem Tarama Listesi: Bireylerin ne gibi problemlere sahip olduğunu ortaya çıkarmaya yarayan tekniktir.

A B C D E

- 38. A, B, D, E ölçme araçlarının sonuçlarını bildirirken göz önüne alınacak hususlardır. Yani sıra;**

- Sonuçları bildirmeye başlamadan önce danışanın gerçekten bunları bilmek isteyip istemediğinden emin olmak gerekir.
- Danışanın her bir testten nasıl bir başarı beklediği sorulmalıdır.
- Danışanın yetenek puanları ile okulda ya da başka çevrede o yetenek ile ilgili çalışmalarında başarı durumunu karşılaştırması için uyarıcı sorular sorulmalıdır.
- Kişilik envanterleri bazen kişinin kendisine saygısı açısından çok önemli kişilik boyutlarını ölçmüş olabilir.
- Olumsuz özellikleri açıklarken danışanın değersizlik duygusuna kapılmaması için ona içten kabul ve saygı göstermelidir.
- Testlerin bir bakıma bireyi başkaları ile karşılaştırma aracı olduğu, mutlak ölçme yapmadığı, ölçmede hatalar da olabileceği söylenerek danışan, test bulguları ile tutarlı olmayan yaşantılarını daha ayrıntılı olarak anlatması için teşvik edilmelidir.
- Yetenek testlerinden ilgi ve kişilik envanterlerinden elde edilen bulgular ayrı ayrı açıklandıktan sonra, bunlar bir bütün olarak tekrar ele alınmalı ve birbirlerini destekleyen ya da birbirleri ile çelişen yönler üzerinde durulmalıdır.

- Test sonuçları danışana, anlayacağı bir dille açıklanmalıdır.
- Bulgular danışanın, varsa okul ya da meslek seçimi, uyum güçlükleri ya da başarısızlık gibi sorunları çerçevesinde tartışılmalıdır.
- Son olarak, test bulgularının kesin ve değişmez gerçekler olmadığı vurgulanmalı ve bireye niteliklerini geliştirebileceği faaliyet alanları hakkında rehberlik yapılmalıdır.

C seçeneğinde verilen test sonuçlarını açıklarken danışanın soru sormasına ve katılmadığı noktalarda görüşlerini söylemesine izin verilmemeli denilmektedir. Oysa izin verilmelidir hatta bu tür tepkiler vermesi teşvik edilmelidir.

A B C D E

- 39. Özellik Kayıt Çizelgesi:** Gözleme dayalı hazırlanır. Gözlem listelerine benzer. Öğrencilerin farklı alanlardaki özelliklerinin sıralanıp, bu özelliklerden hangilerinin öğrencide olup olmadığını belirleyen gözlem araçlarıdır.

Vak'a Kaydı (Anekdot): Somut durumları içinde öğrencinin davranışlarını betimleyen bir dizi notlardır.

Arzu Listesi: Beklenti, istek ve doyurulmamış ihtiyaçların açığa çıkarılması amacıyla kullanılır.

Vaka İncelemesi: Sorunlu olan bireyi bir bütün hâlinde tüm yönleriyle ayrıntılı olarak derinlemesine incelemektir.

Soruda verilen açıklama bireyi tanıma tekniklerinden bibliyoterapidir (kitapla terapi).

A B C D E

- 40.** Destek ve kendine yardım grupları üyelerin kendileri, deneyimleri, korkuları, istekleri gibi konuları paylaştıkları gruplardır. Bu grupların oluşmasındaki temel düşünce bu tarz bir paylaşımın, bireylerin kendi duygularına ulaşmasına ve diğer üyelerin de benzer duyguları ya da yaşantıları olduğunu öğrenmesine destek olmasıdır. Bu tür gruplarda şimdi ve burada hedefinden daha çok kişiler arası dürüstlük, yüzleştirme, kendini açma ve duyguları ifade etme ön plandadır.

A seçeneğindeki "Bir kişiyi rahatsız eden mantık dışı düşünceleri tartışmak ve tanımlamak" psikoeğitim gruplarında kazandırılacak hedeflerden biridir. Diğer seçenekler destek ve kendine yardım grupları ile ilgilidir.

A B C D E

- 41.** Küçük grupla psikolojik danışmanın sınırlılıkları:

- Güven ve yakın çalışma ilişkisinin kurulması, bireysel psikolojik danışmadan daha çok zaman alır. Çünkü küçük grupla çalışmada daha çok ilişki vardır.
- Danışman daha az kontrol hisseder. Çünkü burada özel dikkat gerektiren insanlar vardır. Gözlenecek ve yönlenecek daha çok etkileşim vardır.
- Herkesin bir konuşma sırası olmasına karşın, özel yardım ve dikkate ihtiyaç duyan bazı kişiler için yeterli zaman olmayabilir.
- Grupla psikolojik danışma süreci daha karmaşıktır. Çünkü psikolojik danışmanın müdahale etmesi gereken daha çok değişken vardır.
- Bir grubu organize etme, bir öğrenciyle bir araya gelmekten daha zordur.
- Bazen, okul sistemleri bireysel çalışmaya karşı, küçük grupla psikolojik danışma için ebeveynlerin izinlerini gerektirir.

Soruda III. öncülde verilen ifade sınırlılığı değil, küçük grupla psikolojik danışmanın avantajları arasındadır.

A B C D E

- 42.** Soruda açıklaması yapılan antigrup rollerinden play-boy grup rolüdür.

Saldırgan: Tartışmalara ve fikirlere katılmaz. Kıskaç ve güvensiz olabilir, dikkat edilmesi gerekir.

Davranışı, duyguları ve değerleri onaylamayabilir.

Engelleyici: Ne tartışılıp tartışılmayacağı konusunda inatçıdır, bütün grubun arzu ve isteklerine karşı koyar.

Dikkat - İlgî Çekici: Övünür, grubun ilgisini çekmek için ilgisiz başka davranışlar yapabilir.

İtirafçı: Grubun o an ilgilendiği konu ile ilgili olmayan kendi duyguları ve aklından geçenleri açıklar. Kişisel anlatımlar grubun üzerinde çalışılan konuya konsantrasyonuna engel olur.

A B C D E

- 43.** Soruda C seçeneğindeki ifade "Üyeler kendilerine ait deneyimleri gruba getirmeli, grubun dışında olan kimselere ilişkin anı ya da gözlemler gündeme getirilmemelidir." olmalıdır. Diğer seçenekler doğrudur.

A B C D E

- 44.** Ayşegül, grupla danışma sürecinde, grup liderinin davranışlarına dikkat etmiş ve liderin üyelere yaklaşımını gözlemlemiştir. Arkadaşlarıyla iletişimde liderin yaklaşımını taklit etmektedir. Bu durum grupla psikolojik danışma süreci terapötik faktörlerinden model alma ile açıklanabilir.

A B C D E

45. Soruda seçeneklerde verilen B, C, D ve E ifadeleri grupta psikolojik danışmanın avantajlarıdır. Ancak A seçeneğinde verilen ifade yanlıştır. Çünkü avantajları içinde geniş uygulama alanına sahip olması vardır. Çok farklı yaş gruplarından, farklı beklentilere ve kişilik özelliklerine sahip insanların ihtiyaçlarına yanıt verebilecek nitelikte bir yardım olduğundan uygulama alanı geniştir. Okullar, halk sağlığı merkezleri, bağımlılık tedavileri vb. alanlarda kullanılmaktadır.

A B C D E

46. Grupta danışmada lider becerileri:

Konuşturma: Liderin bir ya da birden fazla grup üyesini konuşturmaya ya da paylaşım yapmaya yönlendirmesidir. Çekingen ve sessiz üyelere daha etkilidir.

Geri Bildirim: Bir danışanın davranışlarına ya da davranışların diğer üyeler, lider ve grup üstündeki etkilerine verilen tepki ve yorumdur.

Destek Olma ve Cesaretlendirme: Üyeler kendini açma ile ilgili kaygılar nedeniyle desteklenme ve cesaretlendirilmeye ihtiyaç duyarlar.

Yüzleştirme: Genellikle liderin üyelere fark ettiği birtakım tutarsızlık ve çelişiklere vurgu yapmak, üyelere farkındalık kazandırmaktır.

Model Olma: Özellikle dürüstlük, açıklık, girişkenlik, risk alma, somutluk, geri bildirim gibi konularda lider model olmalıdır.

A B C D E

47. Ginzberg ve arkadaşları mesleki gelişim kuramında meslek seçimi aniden gerçekleşen bir durum değildir, bir süreçtir. Bu süreç büyük ölçüde geri dönüşmezdir. Seçim süreci daima bir uzlaşmayı gerektirir. Fantezi hayal, deneme ve gerçekçi dönem.

Myers-Briggs Tip Teorisi: Özellik-faktör kuramındaki uygulamaya benzer bir şekilde bireyin kişiliğini belirlemeye çalışır ve kişilik tiplerine göre çalışabilecekleri iş ortamları hakkında bilgi verir.

Gottfredson'un Daraltma ve Uzlaşma Kuramı: Kariyer gelişimi bir süreçtir. Üst düzey bir bilişsel yeterlilik ve beceri gerektirir. Kişinin kendini sosyal düzen içinde bir yere yerleştirme girişimi ve çabasıdır. Psikolojik özellikler meslek seçiminde kuşkusuz önemli rol oynar. Bireyler meslek tercihi yaparken ilk önce kendi toplumsal cinsiyet rollerine uygun olmayan meslekleri eler. Daha sonra elinde kalan alternatifler içerisinde toplumda saygınlığı düşük olan meslekleri eler. En son olarak da cinsiyetine uygun ve saygınlık olarak yüksek, nitelendirdiği mesleklerden kendi ilgilerine en uygun olan alternatifleri belirler.

Super'in Rol-Benlik Kavramı Kuramı: Meslek seçiminin benlik kavramının bir ifadesi olduğunu söyler. Çocukluk döneminden meslek seçimi aşamasına kadar çevresiyle etkileşerek oluşturmuş olduğu benlik algısının bir yansıması olarak gerçekleşir.

Soruda açıklaması yapılan kuram Roe'un İhtiyaç Kuramı'dır.

A B C D E

48. Super'de Kariyer Örüntüleri

Erkekler:

1. **İstikrarlı Kariyer Örüntüsü:** Emekliliğe kadar aynı iş.
2. **Geleneksel:** Deneyimler ardından en mutlu eden iş.
3. **Durağan Olmayan Kariyer Örüntüsü:** Çok sayıda kısa süreli işler, sanatçı gibi.
4. **Çoklu Deneme Kariyer Örüntüsü:** Hiçbir iş uzun sürmez, sürekli değişiklik.

Kadınlar:

1. **Kararlı Ev İşleri Kariyer Örüntüsü:** Kararlı şekilde ev işleri ile meşgul.
2. **Geleneksel Kariyer Örüntüsü:** Eğitim ardından kısa süre sonra evlenir. Sonra çalışmaz.
3. **Kararlı Çalışma Kariyer Örüntüsü:** Lise ya da üniversite sonrası işe girilir. Emekli olana kadar çalışır.
4. **Çift Yol Kariyer Örüntüsü:** Yaşam boyu ev işleri ve çalışma rollerini kombine eder çocuk da yapar, kariyer de.
5. **Kesintili Kariyer Örüntüsü:** Hastalık, çocuk gibi durumlarda ara verir, sonra devam eder.
6. **Kararlı Olmayan Kariyer:** İş bırakma ve yeniden dönme süreçleri tekrarlar.
7. **Çoklu Deneme:** Sürekli farklı işler, genellikle bir işe yerleşemez.
- I. **öncülde Serpil:** Kararlı çalışma kariyer örüntüsüdür (kadın)
- II. **öncülde Akın:** Çoklu deneme kariyer örüntüsüdür (erkek).

A B C D E

49. **Güce ve Büyüklüğe Yöneliş (3 - 5 Yaş):** Okul öncesi çocuklar sezgisel düşünceye ve obje konumuna erişirler; örneğin, insanların cinsiyetlerini, boylarına göre değişip değişmediğini bilirler. İnsanları basit yollarla sınıflandırmaya (büyük güçlü, küçük zayıf gibi) ve meslekleri de yetişkin rolleri olarak tanımlamaya başlarlar. Bu dönemde çocuklar kararlı ve tutarlı bir cinsiyet rol kavramına sahip değildirlir. Bir yetişkin dünyası olduğunu ve çalışmanın bu dünyadaki önemini o yaşlarda fark ederler.

Cinsiyet Rollerine Yöneliş (6 - 8 Yaş): Soruda açıklaması verilen aşamadır.

Sosyal Değerlere Yönelim (9 - 13 Yaş): Bu aşamaya gelindiğinde çocukların bir önceki aşamaya göre daha soyut düşünebildiği görülmektedir. Direkt olarak gözlemlemedikleri mesleklerin de farkına varmaya başlarlar. Bu nedenle de meslekler hakkında bildikleri şeyler artar. Bu dönemde çocuklar gelir, eğitim ve meslek arasındaki ilişkileri anlamaya başlarlar.

İçe Yönelme / Biricik Ben'e Yönelim (14 Yaş ve Üzeri): Bu dönemde ergenler toplumda az çok istenen bir yer edinmek için kim oldukları ile ilgilenmeye ve soyut, karmaşık bilgiyi daha iyi anlamaya ve bütünleştirmeye başlarlar.

Ergenler özünü daha iyi keşfetme ve onu gerçekleştirebileceği en uygun meslek seçeneğini bulma çabasındadırlar.

A B C D E

50. Stil Değişkenleri:

- **Sürat:** İşi yaparken ne kadar hızlı?
 - **Tempo:** Ne kadar yoğun ve şiddetli?
 - **Ritim:** Tempo örüntüsü.
 - **Dayanıklılık:** Ne kadar süreyle tepkisini sürdürür?
- Soruda verilen stil değişkeni tempodur.

A B C D E

51. İlgi:

Bireyin bir objeye, bir eyleme ya da bir kimseye, bir olguyla belli bir süreklilikle bağlanması, ilişki kurmasıdır.

Mesleki Değer: Bir meslek çerçevesinde yapılan işlerin sonucunda elde edilmesi beklenen doyum, mesleki değerdir.

Tutum: Bireyin nesnelere, fikirlere, kuramlara, olaylara ve diğer insanlara ilişkin düşünce, duygu ve davranışlarını organize eden bir eğilimdir. Bireye aittir, bireyin duygu, düşünce ve davranışlarında tutarlı olmasını sağlar.

Soruda verilen kariyer gelişimini etkileyen faktör yetenektir.

A B C D E

52. Sosyal-bilişsel kariyer kuramına göre insanlar kendi kariyer gelişim süreçlerinin asıl öznesidir. Süreci birey yönetir. Birey ve çevre etkileşimine önem verirler (karşılıklı belirleyicilik).

Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramında Birey Değişkenleri: Kendini yetkin görme, sonuç beklentileri ve kişisel hedeflerdir.

Kişisel Hedefler:

Seçim Hedefleri: Belli bir etkinliğe yönelme isteği.

Performans Hedefleri: Belli bir hedefi gerçekleştirmede sergilenecek eylem ile ilgili beklenti.

Performans: Bir etkinliği başarılı-başarısız bir şekilde söyleme ya da sergilemedir.

İpek Hanım'ın ilk söylemi seçim hedefi, ikinci söylemi ise performans hedefidir.

A B C D E

53. Araştırmalar nitel, nicel ve karma araştırma şeklinde ayrılmaktadır. Nitel araştırmalar sayısal sonuçlar vermez. Nitel araştırmalar kişilerin duygu ve düşüncelerini, ilgi ve tutumlarını ortaya koyar. D seçeneğinde yer alan lise öğrencilerinin kitap okuma oranları ise sayısal sonuçlar ortaya koyduğu için nicel araştırmadır.

A B C D E

54. Standart sapma dağılım ölçüsüdür. Aritmetik ortamının büyüklüğünü değil farklılaşmanın düzeyini gösterir. A seçeneği yanlıştır. T puanı $10Z + 50$ 'ye eşittir. Bu nedenle Z puanı 1 olanla T puanı 60 olanın bağıl başarı düzeyleri eşittir. B seçeneği de yanlıştır. Aritmetik ortalamının ortancadan büyük olması sınava girenlerin yarısından fazlasının aritmetik ortalamasının altında puan aldığını gösterir. Yani sınıf başarısızdır ve dağılım sağa çarpıktır. Bu nedenle C seçeneği doğrudur. Frekansı en yüksek olan puan moddur, frekans mod olmaz. D seçeneği yanlıştır. Standart sapma yığılma ölçüsü değil dağılım ölçüsüdür. E seçeneği de yanlıştır.

A B C D E

55. Deneysel yöntemin temel kavramları deney grubu, kontrol grubu, bağımsız değişken, bağımlı değişken ve kontrol değişkenidir. Bu deneyde etkisi araştırılan değişken dönüt yani geri bildirimdir. Bağımsız değişkenin uygulandığı grup deney grubudur. Yani birinci grup deney grubudur. Kontrol grubu üzerinde uygulama yapılmaz. Geri bildirim bağımsız değişken ve geri bildirim verilmediği ikinci grup kontrol değişkenidir.

A B C D E

56. Yaş ile davranış ilişkisini ortaya koymayı amaçlayan araştırmalara gelişimsel araştırmalar denir. Gelişimsel araştırmalarda üç farklı desen kullanılır. İki farklı yaş grubunun tek seferde gözlenmesi kesitsel desen; aynı yaş grubundan bir grubun periyodik aralıklara tekrar tekrar uzun süreli gözlenmesi boylamsal desen; iki farklı yaş grubunun hem aynı anda karşılaştırılması hem de periyodik aralıklarla uzun süreli gözlenmesi ise sırasal desendir.

A B C D E

57. İki faktörlü varyans analizi birden fazla bağımsız değişkenin bir bağımlı değişken üzerindeki etkisini ortaya koymak için yapılır. Bu örnekte gruba öğrenci seçme yöntemi ve grup üzerinde yapılan sosyal ilgiyi artırma çalışması sosyal ilgiyi etkileyen iki bağımsız değişkendir.

A B C D E

58. Psikolojik danışman, danışma ilişkilerini farklı çıkarlar elde etmek amacıyla kullanmamalıdır. Ücretlendirmeyi de danışmanlar, danışanlarıyla başta konuştukları şekilde yapılırdırlar.

Soruda Enes Bey'in teklifine psikolojik danışmanın, teklifin iyi bir fikir olmadığını söylemesi ve proje görevini reddetmesi uygun davrandığını gösterir.

A B C D E

59. Meslek hayatındaki davranışları yönlendiren, onlara rehberlik eden etik prensipler ve standartların toplamı mesleki etik ilkeler;

- Yetkinlik
- Duyarlılık ve saygı
- Dürüstlük
- Bireysel ve kültürel farklılıklara saygı
- Mesleki ve bilimsel sorumluluk
- Toplumsal sorumluluk
- Danışanların öncelikliği
- Gizlilik
- Danışanın korunması

Soruda açıklaması verilen etik ilke dürüstlüktür. Yalnız danışma ilişkisinde değil, bütün toplumsal ilişkilerinde danışmanlar dürüstlüğü ilkesel bir düstur olarak görmelidir.

A B C D E

60. Psikolojik danışmanın hukuksal sorumluluklarından biri olan psikolojik danışma için onay alınması, okullarda verilen rehberlik hizmetleri çerçevesinde verildiğinden, bu hizmetler aileler tarafından peşinen kabul edilmiş hizmetler olarak değerlendirilir. Okullarda verilen psikolojik danışma hizmeti hem yönetmelikler hem de yasalar çerçevesinde bilgilendirilmiş onayı zorunlu kılar. İlkokullarda çocukların ayırt etme gücü olmadığından yapılacak danışma için ailenin onayı şarttır. Liselerde çoğunlukla ailenin onayına ihtiyaç duyulmaz ancak her koşulda danışma hizmeti alan öğrencin danışma sürecine ilişkin bilgilendirilmesi ve bu yardım için onayının alınması gereklidir. Soruda verilen bilgilendirilmiş onayın içeriklerinden dördüne de danışmanın sürece başlarken yer vermesi gerekir.

A B C D E

61. **Rehberliğin İşlevlerinden İyileştirici:** Çare bulucu, tanımlanabilir bir problemi, öğretmencilerin yaşadığı bir sorunu ortadan kaldırmaya iyileştirmeye, çözmeye, kalıcı bir biçimde ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerdir.

Kriz Yönelimli Rehberlik: Aniden ortaya çıkan ve birey üzerinde yıkıcı etkisi olan durumların etkisini azaltmak için kullanılan rehberlik işlevidir.

Önleyici Rehberlik: Problem durumları ortaya çıkmadan gereken önlemlerin alınmasıdır.

Tamamlayıcı Rehberlik: Rehberlik hizmetleri, eğitim hizmetlerinin tamamlayıcısıdır.

Okuldaki öğretmen ya da yöneticilerin daha etkili bir eğitim ortamı oluşturabilmesi için, okul rehber öğretmeninin uzmanlardan ve yayınlardan yararlanmasıdır.

Yöneltici İşlevi: Okullardaki öğrencilerin ilgi, ihtiyaç, yetenek ve gelişim özelliklerine uygun olarak bir eğitimsel kola, sosyal kulübe, alan seçimine, bir üst eğitim kurumuna ya da bir mesleğe yönlendirilmesidir.

Uyum Sağlayıcı İşlevi: Uyum sorunlarının nedenlerini bulup, incelemek. Uyum düzeyini artırmaktır.

Geliştirici İşlevi: Gelişim bütündür ilkesi ile ilişkilidir. Tüm gelişim dönemlerinin birbirleriyle dinamik ilişki içinde olduğunu göz önünde bulundurup, her gelişim döneminde görevlerini yerine getirmesine yardımcı olmaktır.

Soruda verilen;

I. öncül: Yöneltilici işlevi

II. öncül: Geliştirici işlevi

III. öncül: Krize müdahale

A B C D E

62. Bireyi tanımanın ilkeleri ile ilgili A, B, D, E'deki bilgiler doğrudur. Yalnız sıra;

- Öğrencinin yetenek, ilgi, istek, mesleki değer, başarı gibi bireysel özellikleri ile sosyal, kültürel özellikleri olabildiğince çok boyutlu olarak ele alınır.
- Bilgilerin toplanmasında, değerlendirilmesinde ve kullanılmasında bilimsel standartlara uyulur.
- Uygulanan bir bireyi tanıma tekniğinin amacı olmalı ve bu amaç önceden belirlenmelidir.
- Sonuçlarından yararlanılmayacak bir tanıma tekniği kullanılmamalıdır.
- Bilgiler uygun yöntemlerle kayıt altına alınmalıdır.

C seçeneğindeki ifade yanlıştır.

Bireyi tanımda kullanılan teknikler amaç değil, araçtır.

A B C D E

63. Psikolojik sağlamlığı olan danışman, karşılaştığı zorluklar karşısında alternatif çözümler üretebilen, olumsuzları çözme sürecini kendini geliştirme olarak algılayan, dirençli bir yapı sergiler. A, B, C, E seçenekleri doğru ifadelerdir.

D seçeneğinde verilen zorluklar karşısında deneyimli kişilerin telkinlerine göre karar verme ifadesi yanlıştır. Öyle davranmak sorunu çözemeyecektir; güçsüz, yetkin olamama anlamına gelir.

A B C D E

64. **Eğitsel Rehberlik:** Öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutumlar kazanması, akademik başarılarını artırmaktır. Verimli ders çalışma tekniklerinin kazanılmasını. Uygun gerçekçi eğitsel kararlar (okul, alan, ders seçimi) verme.

Soruda Hilmi'ye verilmesi gereken hizmet problem alanına göre eğitsel rehberliktir.

A B C D E

65. Çatışma Çözme Stratejileri (Johnson And Johnson)

Her biri bir hayvanla simgelenmiştir.

I. öncül - Tilki (uzlaşma)

II. öncül - Ayıdır (alttan alma).

Baykuş (Yüzleşme): Hem amaçlar hem ilişkiler önemli. Çatışmayı çözmeye odaklanırlar. İlişkiyi sorunsuz yürütmek temeldir. Hem kendisi hem de karşısındakinin amaç ve isteklerine hitap edecek çözüm yolu ararlar.

Kaplumbağa (Geri Çekilme): Çaresizlik hissederler. Çatışma ortamından ve bu tarz kişilerden uzak dururlar. Çatışmalardan kaçmak için geri çekilirler.

Köpek balığı (Zorlama): Kendi amaçları her şeyden önemli. İlişkileri önemsizdir. Sonuç odaklıdır. Kolaylıkla ilişkiyi feda ederler. Baskı ve zorlama ile isteklerini kabul ettirme vardır.

A B C D E

66. Bir grup üyesinin, herhangi bir psikolojik danışma grubuna gönüllü katılımı hem üyenin kişisel gelişimi hem de grubun sürecinin sağlıklı ilerleyebilmesi açısından çok önemlidir. Ama yasalardan kaynaklanan bazı durumlar (öfke kontrolü) ile gruba katılmasının zorunlu olması, okul müdürünün davranış problemleri olan öğrencileri, çeşitli grup etkinliklerine yönlendirmesi gibi, gruba zorunlu katılımını gerektiren durumlar yaşanabilir. Bu durum gönülsüz üyeliktir.

Değer Aktarımı: Liderin sahip olduğu değer, inanç ve tutumların farkında olması, kişisel değerlerini zorla benimsetmeye çalışmaması, üyelerin farklı inanç ve değerlerine saygı duyulması, değer aktarımından kaçınılması gerekir.

Psikolojik Risk: Gizlilik ilkesinin çiğnenmesi. Grubun baskısına maruz kalınması. Sert şekilde yüzleştirme yapılması, bazı üyelerin sürekli suçlanması.

Çoklu İlişkiler: Sınır konuları olarak da adlandırılır. Terapist ile danışanı adlandırılır. Terapist ile danışanı arasında iki ya da daha fazla rol eş zamanlı ya da sıralı olarak oluştuğunda ortaya çıkar. Terapistlik dışında ikinci rol sosyal, finansal ya da profesyonel rollerdir. (Terapist ve hoca, terapist - arkadaş gibi)

Terapotik Gerilim: Hem bireysel hem grupla danışma öncesi, danışmanın ve danışanın birbirlerine ısınması, yakınlaşması, danışanın psikolojik danışmayla ilgili bilgi vermesi, grup kurallarını öğrenmesi ve danışanı ve davranışları hazır duruma getirmek için yapılan görüşmedir.

Soruda verilen örnek durum gönülsüz üyeliktir.

A B C D E

67. Grupla psikolojik danışmanın, bireysel psikolojik danışmadan avantajlarıyla ilgili A, B, C, E'deki ifadeler doğrudur. Yanı sıra;

Grupla etkileşim sayesinde danışanların, gruba katılan diğer bireylerin sorunları ile baş etmede kullandıkları yöntemleri öğrenmesi.

Ancak; D seçeneğinde verilen ifade yanlıştır. Doğrusu; danışanın sorunlarına derinlemesine bir yardım olanağı elde etmesi açısından bireysel psikolojik danışma, grupla psikolojik danışmaya göre daha avantajlıdır.

A B C D E

68. Kapsamlı PDR programının 4 boyutu vardır.

- Rehberlik müfredatı
- Müdahale hizmetleri
- Bireysel planlama
- Sistem desteği

Rehberlik müfredatı KPDR'nin merkezinde yer alır. Tüm öğrencilere hizmet vermek çok önemlidir. Rehberlik müfredatı, programın amaçlarını ve kazandırmak istediği yeterlilikleri içeren etkinliklerden oluşur. Grup rehberliği etkinliği olarak da ifade edilebilir.

İki tür etkinlik vardır:

- 1. Sınıf İçi Etkinler:** Haftada bir gün rehberlik saatinde yapılan etkinlikler.
- 2. Okul Kapsamlı Etkinlikler:** Geniş öğrenci grupları için hazırlanan etkinlikleri içerir ve değiştirilmesi gerekirse sadece okul psikolojik danışmanı tarafından, yoksa RAM'dan görevli bir uzmanca yapılır.

Okul rehber öğretmeninin yaptığı çalışma rehberlik müfredatı boyutuyla ilgilidir.

A B C D E

69. Grupla psikolojik danışmada grup türleri:

- **Görev - İş Grupları:** Bir arada çalışan kişilerin beraber çalışmasını kolaylaştırmayı hedefleyen geniş bir alanda kullanılan gruplardır. Belirli bir amacı gerçekleştirme için düzenlenmiş gruplardır. Amaç, grup üyeleri tarafından değil, dışarıdan belirlenir.
- **Psiko eğitim ve Rehberlik Grupları:** Bireylerin yaşamlarında sorun yaratabilecek belirli konularla ilgili bilgi eksikliği gidermeyi, farkındalıklarını artırmak için üyelere gerekli bilgi ve yaşam becerilerini kazandırmayı amaçlayan gruplardır.
- **Psikolojik Danışma Grupları:** Sorun odaklı ve iyileştirici özelliğe sahip gruplardır. Genellikle grupla psikolojik danışma grupları olarak adlandırılır.
- **Psikoterapi Grupları:** Süreç olarak psikolojik danışma gruplarına benzemektedir. Duyusal ve davranışsal bozuklukları tedavi etmeye yönelik temel kişilik değişikliklerini gerçekleştirme amacı taşıması açısından farklılaşmaktadır.

- **Konsültasyon Grupları:** Okullarda ebeveyn, öğretmenler ve yöneticiler ile kendi gelişimleri ve öğrencilerle yapılan çalışmaların verimliliğini artırmak için yapılan gruplardır.
- **Etkileşim Grupları:** Psikolojik olarak sağlıklı bireylerin grup sürecini kullanarak üyelerin daha duyarlı olmalarını, farkındalık geliştirmelerini, potansiyellerini etkin bir biçimde kullanmalarını ve kendini gerçekleştirmelerini sağlamak amacı ile oluşturulmuş gruplardır.
- **Destek ve Kendine Yardım Grupları:** Üyelerin kendileri, deneyimleri, korkuları, istekleri gibi konuları paylaştıkları gruplardır. Bu grupların oluşmasının altında yatan temel düşünce bu tarz bir paylaşımın, bireylerin kendi duygularına ulaşmasına ve diğerlerinin de benzer duyguları ya da yaşıtları olduğunu öğrenmesiyle yardım etmesidir. Yardım bir uzman değil, grup üyeleri tarafından gelir. Lider hem lider hem üyedir.

Soruda açıklaması verilen destek ve kendine yardım gruplarıdır.

A B C D E

70. Psikolojik danışma hizmeti, bireyin kendini tanıması, geliştirmesi, kendisine ve çevresine uyum sağlama-sı, sorunlarını çözmesi ve sağlıklı kararlar verebilme-si için bireylere uzman kişilerce verilen, profesyonel bir yardımdır. Uzman kişilerce verilir. Duyuşsal yönü ön plandadır. Süreç gerektirir.
- Soruda A, B, C ve E'de psikolojik danışma hizmeti örnekleri vardır. Ancak D seçeneği; bilgi toplama ve yayma hizmetidir.
- Bilgi toplama hizmeti öğrencinin gereksinim duyabileceği her türlü bilgiyi onlara aktarmaktır. Asıl amacı bireyin eğitsel ve mesleki yönelmelerini yardımcı olmaktır.

A B C D E

71. **Johari Penceresi:** İletişim sürecinde kendimiz ve gerçek benliğimiz hakkında iki ya da daha fazla kişi tarafından bilinen yani paylaşılan ya da kişinin kendisi tarafından bilinmeyen, paylaşılmayan iletişimi inceleyen bir yöntemdir.

Açık Pencere: Hem başkalarına hem de kendine açık özelliklerinden oluşur. Yani bu alanda bireyin hem kendisi hem de diğerleri tarafından bilinen özellikleri bulunmaktadır.

Kör Alan: Bireyin başkalarına açık lakin kendine kapalı özellikleri kör alanı oluşturur. Kaygı, korku, kıskançlık gibi.

Gizli Alan: Bireyin başkalarına kapalı ancak kendine açık alanıdır. Bireyin sırlarını içerir.

Bilinmeyen Alan: Bireyin hem kendine hem de başkalarına kapalı alanıdır. Rüyalar gibi.

Soruda, grupta psikolojik danışmanın başında açık pencere biraz küçük olur. Çünkü bu aşamada grup üyeleri birbirini tam olarak tanımadığından kendilerini açmaları beklenmez.

A B C D E

72. Grupa Psikolojik Danışma Evreleri:

Başlangıç: Bu evrede üyelerin birbiriyle tanışması, iş birliği konusunda adımların atılması ve kuralların konuşulması esas olup, bu durumu bireyle psikolojik danışmada ilke oturumu olarak düşünebiliriz.

Geçiş: Grubun güven kavramını oluşturmaya ve üyelerin kendilerini açmaya başladığı bu evrede üye çeşitli etmenlerden ve temelde içinde bulunduğu düşük benlik saygısından dolayı gerek grup üyeleri gerekse lider tarafından dışlanmaktan ötürü kaygı yaşayabilir ve direnç gösterebilir. Soruda verilen örnek durum geçiş aşamasıdır.

Eylem: Bu evre aynı zamanda gruba gelen üyelerin beklentilerini, fiili olarak gerçekleştirmeye başladığı evredir. Grup dengelerini oturtmuş, farkındalık oluşmaya başlamıştır.

Sonlandırma: Son evrede bütün üyelerin bu gruba gelme nedeni olan sorunlarla süreç sonunda yeniden karşılaştıklarında onların üstesinden gelebilecek becerileri büyük oranda kazanmış olmalarıyla ilişkilidir.

A B C D E

73. Müşavirlik / Konsültasyon, bir okulda öğrenciyle ilgili bireylerin (öğretmen, veli, idareci) ortak bir rehberlik anlayışı kazanmaları, iş birliği içinde olmaları ve bu alandaki bilgi ve becerilerini artırabilmeleri konusunda psikolojik danışman tarafından onlara verilen yardımdır.

Psikolojik danışmanın ana - baba, öğretmen ya da idarecilere toplu ya da bireysel olarak öğrencilerle iletişim ve öğrencilerin gelişim dönemleri hakkında bilgi vermesi müşavirlik, aynı bilgi öğrencilere verirse bu durum bilgi toplama ve yayma hizmetinin kapsamında olur.

Sorudaki örnek durum müşavirlik hizmetidir.

A B C D E

74. BEP sürecinin verilen 7 aşamasından IV ve V yer değiştirirse sıralama doğru olur.

A B C D E

75. **Empati:** Bireyin kendi sınırlarını kaybetmeden karşı tarafın söylediklerini anlaması ve karşıya iletmesidir.

Koşulsuz Kabul: Karşımızdaki bireyi artı ve eksikle-riyle olduğu gibi kabul etmemiz kastedilir. Bir insanla empatik bir iletişimde olabilmemizin ön şartıdır.

Soruda verilen örnek durum empatidir.

A B C D E

Çözümler

1. Epifiz bezi, beyindeki küçük bir endokrin-iç salgı bezidir. Beyindeki asıl görevi serotonin ve melatonin salgısını gerçekleştirmektir. İnsanların uykularını düzenleyen melatonin salgılar.

Troksin: Troid bezi tarafından salgılanan, trozin aminoasitlerinden üretilen, iyot atomları içeren bir hormondur.

Troit Bezi: Nefes borusu yani trakeanın ön kısmında yer alan, 25 - 40 gram ağırlığında ve şekli kelebeğe benzeyen bezdir.

Hipofiz Bezi: Beynin alt kısmında yer alan 0,5 gram ağırlığında 5-7 mm yüksekliğinde bir salgı bezidir. Temel salgı bezi olarak adlandırılan hipofiz bezi, vücutta diğer salgı bezlerini uyarak endokrin sistemi düzenler.

Paratroid: Paratroid bezi tarafından salgılanan, vücutta kalsiyum metabolizmasının düzenlenmesinde rol alan hormondur.

A B C D E

2. **Bilişsel Modelleme:** Modelin davranışı sergilerken aynı zamanda gözlemlene davranışla ilgili açıklamalar yapmasıdır.

Bandura'nın ortaya koyduğu modellemidir. Model alan birey modelin aynı anda hem söylediklerinden hem de davranışlarından etkilenecek tepki öğrenmesi durumudur.

Soruda öğretmenin yaptığı açıklamalar, bilişsel modellemidir. Algıda seçicilik, insanın algı sürecinde etkili olduğu kabul edilmiş psikolojik bir kavramdır. Çevrede bulunan uyarıcılardan, olaylardan ya da nesnelerden bir ya da birkaçına dikkati yöneltilmektedir.

A B C D E

3. Özel bir durumdan yola çıkılarak, genellemelere varmak tümevarımsal düşünmedir. Parçalardan yola çıkarak genel yargılar ortaya koymaktır. Somut işlemler döneminde kazanılır.

Diyalog incelendiğinde kızın düşünme becerisi tümevarımsal, bilişsel gelişim dönemi somut işlemler dönemidir.

Geçişlik: Hem sıralama hem de korunum ile ilişkili bir yetenektir. Önceki parçalar arasında ilişkiyi bilecek yeni bir ilişkinin çıkarılmasını gerektirir. Somut işlemlerde kazanılır.

Tümdengelim: Genel prensiplerden yola çıkarak, özelin ortaya çıkarılmasıdır. Tümevarımsal düşünme kesin sonuçlar vermeyebilir. Tümdengelimsel düşünme kesin sonuçlar verir. Tam olarak bilimsel düşünmedir. Soyut işlemler döneminde kazanılır.

A B C D E

4. Bireyin kendi gereksinimleri doğrultusunda, kendi durumları gerçekçi olmayan bir şekilde değişikliğe uğratmasıdır. Gerçeği işine geldiği gibi algılamaktır. Soruda gencin kullandığı savunma mekanizması çarpıtmadır. Genç, gerçeği işine geldiği gibi algılamaktadır.

Bölünme (Ayrırma): Kişinin etrafındaki tüm insanları ya da kendisini bir gün tümüyle iyi, bir başka gün tümüyle kötü algılamasıdır. Karşıdaki kişinin değeri iyi ile kötü arasında sürekli yer değiştirir.

İkel İdealleştirme: Kişi terk edilme ya da suistimal edilme kaygılarına karşı kendini korumak için önce karşısındakini över. Bir hayal kırıklığı yaşaması durumunda ise karşısındakini artık tümüyle kötü biri olarak görür.

Bahane Bulma: Kişinin yapmış olduğu kabul edilmeyecek bir davranışı çeşitli bahaneler bularak haklı göstermeye çalışmasıdır.

Yansıtma: Kişinin kendi kabul edilmeyecek dürtü, duygu, düşünce ve davranışlarını diğer insanlara ya da nesnelere yüklemesidir.

A B C D E

5. Gestalt psikolojide pragmatik yasaları algılamının yasaları olduğu gibi aynı zamanda zihinde saklamanın ve bellekten geri getirmenin de yasalarıdır. Öğretmenin dersinde sürekli birlikte oturduğunu gördüğü öğrencilerden birini teneffüste gördüğünde diğerinin de akına gelmesi yakınlık ilkesidir. Çünkü bu iki öğrencinin zamansal ve uzamsal olarak daima yakın görülmesi ile ilgilidir.

Çağırışimsal zıtlık ve çağırışimsal geçiş Gestalt kuramı değil, Thorndike'in kuramında ikincil yasalarla. Genelleme, bir uyarıcıya verilen tepkinin benzer uyarıcılara da verilmesidir (Davranışçı kuram).

A B C D E

6. Organizmanın istenmeyen bir davranışa koşullanması hâlinde, bu davranışın tam tersi yani istenen davranışlar çeşitli yollarla pekiştirilerek, bir yandan istenmeyen davranışın söndürülmesi, bir yandan da istenen davranışın koşullanmasının sağlanması, karşıt koşullanmadır.

Soruda verilen örnek durumda Hilmi önce köpekleri sevmeyen iken, yangın olayından sonra, köpeğin onun hayatını kurtarması sonucu köpekleri sevmeye başlamış, karşıt koşullanmıştır.

İtici Uyarıcıya Koşullanma: Organizmanın koşullandığı uyarıcının çekiciliğini azaltmak için bu uyarıcının itici bir uyarıcı ile eşleştirilmesidir.

A B C D E

7. Heider'e göre dengeli bir durum ögeleri arasındaki ilişkilerin ahenkli bir biçimde uyduğu, değiştirilmesi yönünde gerilim veya baskının olmadığı kararlı durumlar olarak tanımlanır. A, B, D, E dengeli durumu ifade eder.

Dengesiz bir durum ise ögeleri arasındaki ilişkilerin uyuşmadığı ve kişide bir iç gerileme yol açtığı varsayılan değiştirilerek dengeli durumla dönüştürülmesi yönünde baskı yaratan durumlardır. C seçeneği buna örnektir, Sema futbolu sevmiyor, İsa da sevmiyor ise birbirlerine çekici gelmelidir, sevmeliler. O nedenle dengesiz ilişkidir.

(A) (B) (C) (D) (E)

8. Nihai yükleme hatası; bireyin kendisinin ait olduğunu hissettiği grubun başarılarını kapasite, zekâ, yetenek gibi özelliklerle açıklarken, başarısızlıklarını şanssızlık, rastgele gibi kavramlarla açıklama çabasıdır. Soruda Çağrı, fanatigi olduğu takımın başarılarını grubun kapasite, yeteneğine, başarısızlıklarını ise şanssızlık ve rastgele gibi kavramlarla açıklamış, nihai yükleme hatası yapmıştır.

Temel yükleme hatası ise bireyin olayları yorumlarken çevresel faktörleri küçümseyerek bireylerin kişisel özelliklerine daha çok önem vermesidir. Daha çok içsel atıfta bulunmasıdır.

(A) (B) (C) (D) (E)

9. **Sosyal Hızlandırma:** Bireyin performansının seyirci ya da rakipleri karşısında artmasıdır.

Grup Kutuplaşması: Bir grubun konu hakkındaki başlangıçtaki eğilimi ne ise grup içi etkileşimlerinin bu eğilimi daha da aşırı hâle getirmesidir. Fanatizm. Sosyal psikolojide soruda verilen çalışma sosyal hızlandırmadır.

(A) (B) (C) (D) (E)

10. I. öncül: İyi çocuk eğilimi

II. öncül: Kanun - düzen

III. öncül: Saf çıkarıcı

İlk iki öncül geleneksel dönem, III. öncül gelenek öncesi dönemdir (saf çıkarıcı).

(A) (B) (C) (D) (E)

11. Freud'un insanın doğasına kötücül yaklaşımını eleştiren ve karşıt görüş geliştiren danışma kuramı Rogers'ın Bireysel Merkezli Terapi yaklaşımıdır. "Savunma mekanizmaları gerçek benlik ile ideal benlik arasında oluşan farkı azaltarak bireyin benlik algısını güçlendirir." ifadesi bu kuramın savunduğu bir görüş olamaz. Çünkü savunma mekanizmalarının sıklıkla kullanılması gerçek ve ideal benlik arasındaki farkı artıracaktır için bireyi nevroza hatta psikoza sürükleyebilir. Diğer seçenekler Birey Merkezli Terapi yaklaşımına uygun ifadeler içerir.

(A) (B) (C) (D) (E)

12. Bilişsel psikoterapinin öğrenme modelinin en güçlü yanlarından biri danışanın, terapistin terapi yöntemlerinin birçoğuna katılmasıdır. Örneğin, danışanlar vardıkları sonuçları veya tahminlerini sorgulamada sıklıkla kendiliğinden kendilerini terapist rolünde bulurlar. Kendini sorgulama bilişsel yöntemlerin terapi odasındaki görüşmeden dış ortamlara genellenmesinde önemli bir rol oynar. Soru metninde verilen kendini sorgulama örnekleri bilişsel terapi ile ilgilidir.

(A) (B) (C) (D) (E)

13. Akılcı duygusal davranışçı yaklaşımın uygulandığı A-B-C tekniğine göre insanların duygusal yönden nasıl hissettikleri ve nasıl davrandıkları, bir durumu nasıl yorumladıkları ve o durum hakkında nasıl düşündükleri ile ilişkilidir. Kısacası, insanları harekete geçiren şey olaylar değil, olaylar hakkında oluşturdukları düşünce kalıplarıdır. Otomatik düşüncelerin yakalanması, sorgulanması ve değiştirilmesi hissedilen olumsuz duygularımızın ve istenmeyen olumsuz davranışlarımızın azalması hatta ortadan kalkması yardımcı olur. A noktası, somut olarak görülebilen, işitilebilen bir durum veya olaydır. Gerçeklere dayanır. B noktası ise soyut olarak var olan yorumlarımız/düşüncelerimizdir. Yaşanılan olayla ilgili düşüncelerimiz duygularımızı belirler ve C noktasında verdiğimiz duygusal tepki yanıt olarak karşımıza çıkmıştır. Sonuç olarak olayın hemen ardından gelen aşama duygu değildir, düşüncelerimizdir. B noktası, olayla – duygu arasındaki bu ara kademedir ve sonucu belirler. Buna göre kişinin ayrılma nedeni hakkındaki düşüncesini / duygusunu değiştirmesi ABC tekniğini örneklendirir.

(A) (B) (C) (D) (E)

14. Davranışçı terapidde psikolojik danışman danışana model olması beklenen, uzman bir öğretmen pozisyonunda bulunan bir eşliktir. Danışmanın süreçte aktif rolü bulunmaktadır. Bireyin varoluşsal sorumluluğunu almasının beklendiği danışma kuramı varoluşsal psikoterapini, görüşlerindedir. Diğer seçenekler davranışçı terapi ile uyumludur.

(A) (B) (C) (D) (E)

15. Danışan (birey) merkezli terapidde tüm uyumsuzluk ve çevresel kısıtlamalara rağmen, kişinin içsel kaynaklarının gücüyle her türlü olumsuzluğu yenip kendini gerçekleştirebileceğine inanılır. Terapist danışan üzerinde otorite kurmaz ve danışanın liderliğini izler. Danışman ve danışan eşit roledir. Terapidde danışanın kendini gerçekleştirmesine yardım edilir. Terapidde amaç danışanın hedef saptama ve o yolda ilerlemeyi kendisinin yapma kapasitesini ortaya çıkarmaktır. Terapide değerlendirme yapılmaz ve tanı konulmaz. Birey merkezli terapidde formal veya informal tekniklerin kullanılmasına kesinlikle karşı çıkılır. Önemli olan teknikler değil danışanın süreçteki davranışlarıdır.

(A) (B) (C) (D) (E)

16. Varoluşçu terapinin temel ilkeleri şu şekilde sıralanabilir:

- Varoluşçu psikoloji sağlıklı olmayı otantik olmakla bağdaştırmaktadır. Otantik olmak kişinin kendisi olmasıdır. Otantiklik kişinin davranışlarının bir ödül elde etmek ya da cezadan kaçınmak için yani bir biçimde değil, kendi değerleri, tercihleri ve ihtiyaçlarıyla uyumlu olmasını gerektirir.
- Varoluşçu terapi, terapist ve danışanın anlık subjektif yaşantılarına odaklanır. Varoluşçu terapistler aktif değildirler, danışanın problemine çözüm önerisi getirmezler. Danışanları, nihai konuları ile yüzleşmeleri için cesaretlendirirler.
- Varoluşçu terapinin amacı insanların semptomlarından kurtulmalarını sağlayıp kendi olasılıklarının farkına vararak yaşama özgürlüğü olduğunu anlamasına katkı sunmaktır.
- Varoluşçu terapistler ampirik araştırmalar konusunda istekli değillerdir. Ampirik araştırmaların kuramın temel felsefesine aykırı olduğuna inanırlar.

"Terapi sürecinde gözlenebilen davranışlara ve bu davranışların değiştirilmesine odaklanılmıştır." ifadesi ise davranışçı terapinin amacıdır.

A B C D E

17. "Ben OKEY'im, Sen OKEY değilsin" yaşam pozisyonunda olan bireyler, kendilerini aldatılmış ve haksızlığa uğramış hissederek, dışa yönelimli bir pozisyondu. Bu pozisyonundaki kişiler başkalarını eleştirmek, sürekli öğütler vermek, başkalarının hatalarına hoşgörülü olmamak, başkalarını aşağılamak gibi özelliklerle karakterize edilir. Buna göre "Bu yaşamı sürdürmeniz için çok çabalyorum ancak siz değerini bilmiyorsunuz." ifadesi bu yaşam pozisyonuna uygundur.

A B C D E

18. Bireyin geçmişte yaşadığı ve tam olarak çözmeden bıraktığı bitirilmemiş işleri arka planda kalarak kişinin şimdiki durumunu etkilemektedir. Soru metninde bir kişinin çocukluğundan gelen ve hâlihazırda çözümlenemeyen yarım kalmış bir meselesinin bugüne etkisi söz konusudur. Gestalt terapide bu durum bitirilmemiş işler olarak tanımlanmaktadır.

A B C D E

19. Konuşmaya açık teşvik danışanın kendisini daha iyi ve rahat anlatabilmesi için açık uçlu sorular sorulmasıdır. Açık uçlu sorular danışanın kaygıları, duyguları, düşünceleri çevresinde odaklanır ve sorunlarının açığa kavuşmasını sağlar. "Hi hı, anlıyorum." ifadesi asgari düzeyde teşvik örneğidir.

A B C D E

20. Saygı çerçevesinde empati kurularak ve uygun zamanda danışanın ideal benliği ile gerçek benliği, sözel anlatımı ile davranışları, kendine ya da başkalarına ilişkin algılamaları arasındaki çatışma, tutarsızlık ve çelişkilerin ortaya konulmasıdır. İyi bir terapötik ilişki gerektirir. "Hem konuşmaya ihtiyacım var diyor hem de konuşmuyorsun." ifadesi yargılayıcı ve eleştirel olduğu için bu tekniğin yanlış bir örneğidir. "Konuşup rahatlamaya çok ihtiyacın olduğunu hâlde sessiz kalmayı tercih ediyorsun. Kaygılısın ve nereden başlayacağını bilemiyorsun." ifadesi doğru bir yüzleştirme örneği olabilir.

A B C D E

21. Danışmanın danışanı ayrı bir kişi olarak düşünce, duygu ve eylemlerinde özgür olduğunu kabul etmesi ve ona iletmesidir. Saygı danışanın kabul edildiğini fark etmesine, maskelerini çıkarmasına, direncinin kırılmasına, kendini olduğu gibi ortaya koyabilmesine, kabul etmesine ve değişmesine yardımcı olaktır. Danışmanın, danışanı rahatsız eden durumu taraf tutarak hiçe sayması saygı ilkesini ihlal ettiğini gösterir.

A B C D E

22. Özetleme duyguların ve içeriğin yansıtılmasının bir arada kullanılmasıdır. Ancak daha uzun zaman dilimine yayılmıştır. Danışanın konuştuğularının tümünün ya da bir kısmının özetlenmesi söz konusudur. Danışma oturumlarının başında ve sonunda özetleme gereklidir. "Bana öyle geliyor ki başka konuya geçiyorsunuz, öyleyse şimdiye kadar olanları gözden geçirelim mi?" sorusu özetleme amacıyla sorulmuştur.

A B C D E

23. A noktası, somut olarak görülebilen, işitilebilen bir durum veya olaydır. Gerçeklere dayanır. B noktası ise soyut olarak var olan yorumlarımız/düşüncelerimizdir. Yaşanılan olayla ilgili düşüncelerimiz duygularımızı belirler ve C noktasında verdiğimiz duygusal tepki yanıt olarak karşımıza çıkmıştır. D ise müdahaledir. Sonuç olarak olayın hemen ardından gelen aşama duygu değişir, düşüncelerimizdir. B noktası, olayla – duygu arasındaki bu ara kademedir ve sonucu belirler. Olaylar ve duyguları yakalamak çok daha kolay olmasına karşın düşünceleri belirlemek (B Noktası) biraz daha çaba gerektirebilir. Güneş'in aynı somut olay karşısında danışanın düşüncelerini ve yorumunu değiştirme gayreti, danışanın duygusal olarak rahat hissetmesini amaçlaması A-B-C-D tekniğinden faydalandığını gösterir.

A B C D E

24. Somutluk danışmanın danışanı genel konuşma yerine belirgin, kendine özgü duygu, değer, düşünce ve sorunları anlatması için güdülemesi, cesaretlendirmesidir. Danışanın yanlış anlaşılmasını düzeltir, kesinlik sağlar. Danışanı belirgin problem alanlarına odaklaşması için cesaretlendirir. "Herkes kim, açar mısın?" sorusu somutluk oluşturmayı amaçlar.

A B C D E

25. Soruda anlatılan olgu sunumunda kişide nedenini bilmediği bir kaygı, sıkıntı, huzursuzluk vb. durumların yaşanması buna bağlı fiziksel olarak, ellerde ve bacaklarda titreme, uyuşma gibi özelliklerin en az altı ay boyunca yaşanması, anksiyete bozukluğu olarak adlandırılır. Kişide endişeli bekleyişin olması, kişinin endişe ve üzüntüsünü kontrol etmede güçlük çekmesi, kolay yorulması, konsantrasyon bozukluğu yaşaması gibi durumlar da görülebilir. (Kaynakça: Psikiyatri Temel Kitabı E. KÖROĞLU)

A B C D E

26. Sosyal Fobi: Kişinin toplumsal ortamlarda mahcup olacağı ya da rezil olacağı ve başkaları tarafından yargılanabileceği kaygısını taşıdığı ve bu konuda belirgin olarak korku yaşadığı ve bu ortamlardan olabildiğince kaçındığı bir anksiyete bozukluğudur. Soruda anlatılan durum da sosyal anksiyete yani sosyal fobi olarak adlandırılır.

Agorafobi: Yardım sağlanamayacağı ya da kaçmanın zor olabileceği ortam ve durumlarda bulunmaktan kaçınma yani evde tek başına kalma veya tek başına dışarıda olma, hiper marketlerde bulunma gibi durumlarda duyulan korku.

Klostrofobi: Kapalı yerde kalma korkusudur. Klostrofobi olan kişiler asansör gibi yerlerde panik atak geçirebilirler.

Özgül Fobi: Sosyal fobi ve agorafobi için tanımlananlar dışında kalan nesne ya da durumlardan mantıksız olmasına karşın sürekli korku duyulmasıdır.

A B C D E

27. Demans: Entelektüel yetenekleri silen, bilişsel ve işlevsel gerilemeye yol açan mesleki ve sosyal alanda kayıplarla giden belirleyici bir sendromdur. Demans rahatsızlığı olan bireyler geçmişte kendisinde iz bırakan olayları hatırlamakta fakat yakın tarihte olan olay ve durumları hatırlayamamaktadır.

Deliriyum: Dikkati sürdürme, odaklama ve yeni konuya kaydırma gücüğü ile giden bilinç bozukluğudur.

Alzaymır: Demans rahatsızlığının bir alt türü olan alzaymır rahatsızlığı bilinç bozukluğunun da içinde bulunduğu bilişsel bozulmanın gösterilmesi gerekir. Dil, motor yetenekler ve algı gibi özgül işlevlerde bozulmanın olması.

A B C D E

28. Alkol veya başka zararlı maddelere bağımlı olan kişiler sosyal, duygusal ve mesleki yükümlülüklerini yerine getiremezler.

A B C D E

29. Zekâ Geriliği: Zekâ geriliği gelişim döneminde meydana gelen uyumsal davranıştaki bozuklukların eşlik ettiği ortalamanın altındaki zekâ işlevidir. Zekâ geriliği ile ilgili olarak kabul edilen değerler incelendiğinde;

- Sınırdan zekâ geriliği 70-89
- Hafif derecede zekâ geriliği 55-69
- Orta derecede zekâ geriliği 40-54
- Ağır derecede zekâ geriliği 25-39
- İleri derecede zekâ geriliği 0-24

arasında oluşmaktadır.

A B C D E

30. Soruda verilen durum Anoreksiya Nervoza rahatsızlığıdır. Anorektikler, beden imgesi bozuk kişilerdir. Gün boyu ve günlerce süren kalori hesaplamaları, kendini aşırı kilolu olarak tanımlamaları gibi özellikleri mevcuttur. Fakat dürtü ve etkilerini kontrol edebildikleri söylenemez.

A B C D E

31. İntihar olgusu incelendiğinde intihar girişimi veya intihar eylemini gerçekleştiren kişilerin birincil akrobalarında da intihar öyküsünü görmek mümkündür. İntihar bulaşıcıdır. İntiharı düşünen kişilerin temel düşünce yapısında sorunlardan kurtuluş olduğu için kendi etrafındaki insanları model alırlar. Kişiler, intihar ederek dikkat çekmiş veya sorunlarından kurtulduğunu düşünürler.

A B C D E

32. Soruda anlatılan olguda Leyla'da otizm rahatsızlığının tanı belirtileri verilmiştir.

Otizm: Toplumsal etkileşimde nitel bozulma, iletişimde nitel bozulma, davranış, ilgi ve etkinliklerde sınırlı, basmakalıp ve yineleyici örüntünün olması gibi bozukluklarla karakterizedir.

A B C D E

33. B, C, D, E'de verilen açıklamalar otobiyografinin yorumlanmasında doğrudur.

Ayrıca; otobiyografinin uzunluğu ve kısalığı da fikir verir.

Kısalığı öğrencinin yazma konusundaki isteksizliği ve sürenin yetersizliği ile ilgili olabilir.

Otobiyografi yazdırmak için bir ders saati verilebilir.

A seçeneği yanlıştır. Çünkü yazının güzelliği, düzenliliği değil, anlatımdaki özen ve tutuma bakılır. Özenli yazılmışsa paylaşmaya, yazmaya istekli olduğunu söyleyebiliriz.

A B C D E

- 34. Gözlem Listeleri:** Gözlenecek özellik ve davranışların "evet, hayır" şeklindeki cevaplarının kaydedildiği tekniktir. Gözlemcinin dikkatini belirli kişilik özelliklerine ya da davranışlarına yöneltmek amacıyla hazırlanmış bir araçtır.

Bilgi toplamak istenilen özelliğin ve gözlenecek davranışların ayrıntılı bir listesidir.

Gözlemci, gözlem listesinde yazılı olan davranışları çocukta gözlemledikçe ilgili davranışın başına (X) işareti koyar. Gözlem listesinde zihinsel gelişim, psikomotor ve kişilik gelişimi gibi alanlara ilişkin bir dizi sıfat ya da davranış betimlenir.

Soruda verilen uygulama örneği gözlem listesidir.

Özellik kayıt çizelgesi ise öğrencilerin çeşitli alanlardaki özelliklerinin gözlenerek bu özelliklerden hangilerinin öğrencide var olup olmadığını belirlemeye yarayan araçlardır; liderlik, resim, yaratıcılık gibi.

A B C D E

- 35.** I, II, IV. öncüller Tematik Algı Testi ile ilgili doğru ifadelerdir. Ancak III. ifade Bender - Gestalt Görsel Algı Testi'dir. V. ise Beier Cümle Tamamlama Testi'dir.

A B C D E

- 36.** Genogram (I. öncül) - Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (II. öncül) - Sosyodrama (III. öncül)

A B C D E

- 37.** A, B, D, E'de verilen ifadeler testin kapsamını daraltmaz, testin geçerliliğini olumsuz etkilemez. Ancak C'de verilen ifade testi oluşturan maddelerin tümünün iç tutarlılığının yüksek olması, soruları birbirine benzeştireceğinden kapsamın daralmasına neden olur.

A B C D E

- 38.** Çağrı'nın kendisi ve başkalarının betimlemesine göre uyma sayısı en yüksek yani 5 olduğundan bağdaşım düzeyi en yüksek öğrencidir.

Erkan'ın kendisi ve başkalarının betimlemesine göre uyma sayısı en düşük yani 1 olduğundan bağdaşım düzeyi en düşük öğrencidir.

Erkan ve Nazlı'nın anılma ve kendilerini anma davranışları farklıdır.

İpek, kendisini 1, 4, 5, 6 ve 7 numaralı davranışlarla betimlemiştir.

Nazlı, davranış yönünden iki kez kendisini anmıştır. I, IV ve V numaralı öncüller doğrudur.

A B C D E

- 39.** Orta yol cevap verme / boş bırakma: Seçenekleri değerlendirilmiş sorularda cevaplayan bazen, "karsarsızım" gibi orta yol bir cevap vermektedir. Bazen de seçeneği boş bırakmaktadır.

- **Sosyal Kabul Hatası:** Cevaplayıcı doğru yanıtlar vermez, cevaplayıcı kendi gerçek durumunu yansıtan değil toplum tarafından kabul görececek, onaylayacak cevaplar verir.
- **Yanılma Hatası:** Bu hatada cevaplayan kişi, soruya içinden geldiği gibi doğru yanıtlar vermez. Kendi amacına uygun olarak akılcı yanıtlar vererek kendi gerçek durumunu saklar.
- **Cevapların Kalıplaşması:** Bazı kişiler, test durumunun niteliğine bakmaksızın evet ya da hayır cevaplarından birini daha çok tercih etmeye bir hazır oluş alışkanlığı içindedir.
- **Toto Oynamak:** Test olan kişi sorunun cevabından emin olmadığı zaman tahmin ve şans oyunlarına ya da bilmeden cevaplama yoluna gitmektedir.

Soruda Eda Hanım da kendi düşüncelerinden çok bankanın komisyon üyelerinin ve bankanın amacına ve genel görüşlerine uygun cevaplar vermiş ve yanılma hatası yapmıştır.

A B C D E

- 40.** Gerçek adı yetiştirme grupları anlamına gelen "Training groups" olup T harfi, Training sözcüğünden gelmektedir. Laboratuvar grupları da denir. Amacı bireylere insan ilişkileri konusunda beceri kazandırmak olan bu gruplarda odak grup dinamiği ve etkileşim örüntüsü üzerinde olmaktadır. Soruda verilen açıklama T grupları kapsamında değerlendirilebilir.

Etkileşim gruplarında amaç, bireylerin kendilerini tanımalarına, gelişmelerine ve kişiler arası ilişkilerini geliştirip daha etkili iletişim kurabilmelerine yardımcıdır. Odak noktasını bireyler ve onların yaşantıları oluşturmaktadır.

Soruda Yasin Bey'in planladığı grup süreci T gruplarıdır (Laboratuvar grupları).

A B C D E

- 41.** Küçük grupta psikolojik danışmanın evreleri vardır ve grup liderinin, grupta olanları daha iyi anlayabilmesi ve yeterli önlemleri alabilmesi için grubun hangi evrede olduğunu bilmesi gerekir. Bunlar katılma (başlangıç), geçiş, işleyiş evresi ve bitiş evreleridir. Geçiş evresi fırtınalı evredir. Grup üyeleri grubun işlevselliğini sorgular. Grup içi güven gelişmediği için üyeler kendilerini şimdi ve burada odaklı açmak istemezler.

Soruda işleyiş evresinin özellikleri için A, B, C, D seçenekleri doğrudur. Ancak E seçeneği geçiş evresinin özelliğidir.

A B C D E

42. Göreve Yönelik Roller

- Başlatıcı
- Görüş arayan
- Tertipçi, derleyici
- Düzenleyici
- Tayin edici
- Değerlendirici
- Gidişatı tayin eden
- Kayıtçı

Büyümeye ve Canlandırmaya Yönelik Roller

- Yürekendirici
- Uyum, ahenk sağlayıcı
- Uzlaştırıcı
- Güçlüklerle çare bulan
- Ölçü koyucu
- Grup gözlemleyici ve yorumlayıcısı
- İzleyici

Anti-sosyal Grup Roller

- Saldırgan,
- Engelleyici,
- Dikkat - ilgi çekici,
- İtirafçı,
- Playboy,
- Başat olan,
- Yardım arayıcı,
- Kurtarıcı,
- Ahlak koyucu,
- Herşeyin en iyisini yapan.
- Haberci,
- Baştan çıkarıcı,
- Kızgın,
- Tekelci ve
- Sessiz üye.

Soruda A seçeneği göreve yönelik, diğer seçenekler ise büyüme ve canlandırmaya yöneliktir.

A B C D E

43. Seçeneklerde verilen ifadelerden A, B, D, E grup üyelerinden kaynaklanan nedenlerdir. Ancak C seçeneği üyelere bireysel ve profesyonel bir tutumla yaklaşılması erken sonlanmanın önüne geçebilmek için grup liderinin dikkat etmesi gerektirir.

A B C D E

44. Büyük grup rehberliğinin avantajları;

- En ekonomik yaklaşımdır. Birden fazla öğrencinin aynı anda büyük grup deneyiminden yararlanabilme olanağı vardır.
- Bazı öğrenciler, büyük gruplar içerisinde kendilerini daha güvende hissederler. Bireysel ya da küçük grup danışmanlığından kaçınırlar.
- Her yaştan öğrencinin hizmetinde etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilen bir müdahale tekniğidir.

Soruda A, B, C, D seçenekleri büyük grup rehberliğinin sınırlılığı içinde yer alır. Ancak E seçeneği sınırlılığı değil avantajıdır.

A B C D E

45. Corey'e göre liderlik becerilerinin öğrenilebilirliğine ve uygulamalarla geliştirilmesi gerektiğine vurgu yapmakta ve grup liderinin sahip olması gereken beceriler;

- Açıklığa kavuşturma
- Özetleme
- Uygun soruları - Sıklıkla açık uçlu - Sorma
- Yüzleştirme
- Duygu yansıma
- Empati kurma
- Destekleme
- Model alma
- Grup üyelerinin birbiriyle iletişime açık olmalarını ve sorumluluk almalarını kolaylaştırma
- Gruptaki bir üyenin istenmeyen tutumlarına karşı diğer üyeleri koruma
- Tepkileri ve duyguları şimdi ve burada da açığa çıkarma
- Grup sürecini sonlandırabilme

Seçeneklerde verilen becerilerden de en temel beceri grubun bir hedef doğrultusunda ilerlemesini sağlamaktır.

A B C D E

46. Grupla psikolojik danışmada, çeşitli nedenlere bağlı olarak bazı üyelerin süreç içinde gruba devam etmek istememe durumları oluşabilir. Grup üyesi, bu durumda baskı ve zorlama olmaksızın ayrılma hakkına sahiptir. Ancak grup dinamiklerini olumsuz etkileyeceği için erken ayrıldığı gruba, üye tekrar dönmeyiz.

A B C D E

47. A, B, C, E seçeneklerinde verilen ifadeler doğrudur. Ancak D seçeneği doğru değildir. Çünkü Ginzberg ve arkadaşları 3 dönemde ele almışlar.

- Fantezi hayal: 5 - 12 yaş
- Geçici Seçim Dönemi: 12 - 18 yaş
- Gerçekçi Dönem: 18 - 23 yaş

Super'de ise

- Büyüme: 0 - 14 yaş
- Araştırma - Keşfetme: 14 - 24 yaş
- Yerleşme: 25 - 44 yaş
- Koruma: 45 - 64 yaş
- Çöküş: 65+ yaş

Buna göre D seçeneği yanlış ifadedir.

A B C D E

48. Bilgiyi işleme yaklaşımının kariyer gelişim sürecine ilişkin önermeleri:

- Kariyer seçimleri; bilişsel ve duyuşsal süreçlerin karşılıklı etkileşiminin sonucudur.
- Kariyer seçimleri bir problem çözme eylemidir.
- Bireyin kariyer problemlerini çözme kapasitesi bilişsel işlemler kadar, geçerli bilgilere sahip olmaya bağlıdır.
- Kariyer problemlerinin çözümü, üst düzey bellek işlevleri gerektiren bir görevdir.
- Kariyer gelişimi, bireyin sürekli gelişimini ve bilgi yapılarındaki değişimleri içerir.
- Bireyin kariyer sorunlarını çözmesinde motivasyon önemli bir öğedir.
- Kariyer kimliği bireyin kendine ilişkin bilgi ve algılarına dayanır.
- Kariyer olgunluğu bir kişinin kariyer problemlerini çözme yeteneğidir.

Buna göre öncüllerde verilen (I, II ve III) doğrudur. Üçü de bilgiyi işleme kuramındır.

A B C D E

49. Bir meslek ile ilgili bilinmesi gerekenler:

- Mesleğin gerektirdiği faaliyetler (sorumluluk, görev, güçlük)
- Çalışma ortamı ve koşulları nasıl? Günlük, haftalık çalışma saatleri
- Bu meslekte çalışanlarda aranan nitelikler (yaş, cinsiyet, boy, ağırlık, iş ne gibi yetenek gerektiriyor.)
- Yabancı dil, bilgisayar gerekiyor mu?
- Mesleğe hazırlanma ve giriş nasıl olmakta? Meslek nasıl bir eğitim gerektiriyor. İşe giriş sınavla mı?
- Meslekte ilerleme ve kazanç durumu? Meslek ömür boyu sürecek mi? Emeklilik koşulları nasıl? Gelir nasıl artıyor?

Buna göre B, C, D, E okul psikolojik danışmanının meslek alanlarını incelerken bilmesi gerekenlerdendir.

Ancak A seçeneğindeki işverenin niteliğini bilmesi gerekmemektedir.

A B C D E

50. A, B, D, E seçeneğinde verilen ifadeler özellik-etmen (Williamson) anlayışının temel özellikleridir. Ancak C seçeneği Holland'ın Tipoloji Kuramı'nın temel sayıltısıdır.

A B C D E

51. Hemşirelik ve tıp alanlarının her ikisi de sayısal bölümlerde yer aldığından gerektirdiği yetenek alanları oldukça benzerdir. Özge'nin yaşadığı temel problem kendi istekleri ile aile istekleri arasındaki uyumsuzluktur. Tercih aşamasında kısıtlı süresi vardır. O nedenle kısa süreli psikolojik danışma yardımı sunulmalıdır.

A B C D E

52. • **Mesleki Değer:** Bireyin bir mesleği uyguladıktan sonra elde etmeyi beklediği ödüllerdendir. Yani bir mesleği değerine tercih etmesine neden olan özelliklerdir. Bazı meslek değerleri şunlardır. Kazanç, saygınlık, ün, şöhret sahibi olma yeteneği kullanma ve geliştirme.

- **Mesleki Olgunluk:** Bireyin kendisine uygun ve gerçekçi meslek seçebilme yeteneği, yaşına uygun karar vermeye ve mesleki gelişim görevleri ile baş etmeye hazır olması şeklinde tanımlanır.
- **Yetenek:** Bireyin doğuştan getirdiği, eğitimle geliştirilebilir, bilgi ve beceri kazanma gücüdür.
- **İlgi:** Bireyin bir objeye, bir eyleme ya da olguya, belli bir süreklilikle bağlanmasıdır.
- **Öz yaratım:** Kendine yönelimin artması ve benlik gelişimidir.

A B C D E

53. Kategorik bir değişken ile sürekli değişken arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığının ortaya konması için T testi kullanılır. Cinsiyet kategorik yani nitel bir değişkendir. Aylık harcama ise sürekli değişkendir. Sürekli değişkenler sayısal ve alt birimlere bölünebilir. Harcamaları TL olarak düşünersek alt birim olan kuruşa bölebiliriz. Bu durumda harcama miktarı sürekli bir değişkendir.

A B C D E

54. Vaka kaydı test dışı tekniklerden olmakla beraber başkalarının kanısına dayalı tekniklerden değildir. Sosyometri, rol dağıtım ölçeği, sosyal uzaklık ölçeği ve kimdir bu başkalarının kanısına dayalı tekniklerdir.

A B C D E

55. Kategorik değişkenler miktar belirtmezler. Sıfatlar, semboller ya da miktar belirtmeyen sayılarla gösterilebilirler. Sürekli değişkenler miktar belirten değişkenler içinde olup birim aralığı sonsuza bölünebilen veya alt birimlere bölünebilen değişkenlerdir. Medeni hâl kategoriktir ancak sınıf mevcudu sürekli değişkendir. Öğrenci birimi bölünemez. Bu nedenle A seçeneği yanlıştır. Ağırlık kategorik değişken değildir. B seçeneği yanlıştır. Doğum yeri kategoriktir ve yaş sürekli değişkendir. Çünkü zaman birimleri ile ifade edilir ve zaman birimleri daha küçük birimlere bölünebilir. Gelişim dönemi kategoriktir ama kardeş sayısı sürekli değişkendir. D seçeneği yanlıştır. Boy uzunluğu ve zekâ yaşı ikisi de sürekli değişkendir. E seçeneği de yanlıştır.

A B C D E

56. Değişkenlerden birinin artması ile diğer değişken anlamlı ölçüde artıp azalmıyorsa bu iki değişken arasında ilişki ya çok zayıftır ya da yoktur. Boyun uzaması akademik başarıyı ne artırır ne de azaltır.

A B C D E

57. Ham puan sınıfın aritmetik ortalamasının 1 standart sapma üstünde ise Z puanı 1; 2 standart sapma üstünde ise Z puanı 2; 3 standart sapma üstünde ise Z puanı 3'tür. Z puanı sınıfın değil kişinin başarısını gösterir. A seçeneği yanlıştır. Farklılaşma düzeyini standart sapma gösterir. Z puanı göstermez. B seçeneği yanlıştır. T puanı $10Z + 50$ 'dir. Yani Z puanı 2 olduğuna göre T puanı 70'tir. C seçeneği de yanlıştır. Z puanı 2 olan öğrenci sınıfın %97,5'inden daha başarılıdır. Z puanı çarpıklık hakkında fikir vermez. E seçeneği yanlıştır.

(A) (B) (C) (D) (E)

58. Psikolojik danışmanların yetki alanı içerisinde danışanlarına ilaç tedavisi önerilmesi yoktur. Bu nedenle; Selim'e gereken bilgilendirmeyi yaparak, psikiyatriste durumu ile ilgili yönlendirmelidir.

(A) (B) (C) (D) (E)

59. Psikolojik ölçme araçları kullanım ve uygulama standartları etik ilkelere;

- **Yeterlilik:** Ölçme aracıyla ilgili olarak genel bir eğitim gerektiren ölçme araçlarıyla ilgili olarak hizmet içi eğitim ya da denetimli öğrenme yaşan-tısından geçmesi gerekir.
- Uygulayıcı ölçme araçları ile ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalıdır.
- **Uygulanacak Psikolojik Ölçme Aracının Seçimi:** Geçerlilik ve güvenirliğe sahip ve normlarının çıkarılmış olmasına dikkat edilir. Güncelliğini yitirmiş ölçme araçları kullanılmaz.
- **Uygulamaya Hazırlık ve Uygulama:** Uygulama öncesi birey hakkında kendisinden, ailesinden, öğretmenlerinden vb. kişilerden genel bilgiler alınır. Bireye ve aileye ölçme aracı ile ilgili (amaç ve sonuçları) bilgi verilir.
- **Değerlendirme ve Karar Verme:** Bireyler hakkında yapılabilecek tanı, yargı, yordamlarda ölçme aracının sınırlılıkları bilinerek değerlendirme yapılır. Bireyle ilgili karar verilirken dil, din, ırk ve cinsiyet ayrımı gözetimez.
- **Sorumluluk:** Ölçme aracı standart şekilde kullanılmalıdır. Soruda verilen etik ilke sorumluluktur.

(A) (B) (C) (D) (E)

60. Danışma sürecinde kimi zaman kendilerine ya da başka insanlara zarar verme riski taşıyan danışanlarla karşılaşılır. Böyle durumda danışman iyi bir durum analizi yapmalı ve nasıl hareket edeceğini iyi düşünmelidir. Böyle bir durumda beş adım modelini de uygulamak faydalı olabilir. Danışanın başkalarına zarar verme riski taşıdığı durumda bu konu ciddiye alınmalı ve gerekli mercilere bilgilendirme yapılmalıdır. Zarar görmesi muhtemel kişinin korunması danışmanın sorumluluğundadır.

Soruda anlatılan vakada psikolojik danışman tehlikeye yönelik olarak polise başvurmuş ancak kurbanı ya da yakınlarını bu tehlike konusunda uyarmamıştır. Bu sebeple mahkeme tarafından bu davranışı sorumsuzluk olarak değerlendirilmiştir.

(A) (B) (C) (D) (E)

61. Rehberliğin işlevlerinden;

- **Tamamlayıcı:** Eğitim öğretim faaliyetlerinin daha nitelikli hâle gelmesini sağlamaya yönelik rehberlik çalışmaları, eğitim görevlilerinin rehberlik anlayışı ile donatılarak, eğitim - öğretim sisteminde bazı eksiklerin giderilmesi.
- **Ayarlayıcılık:** Rehberlik ve öğretim programlarının öğrenci özelliklerine göre düzenlenmesi süreci.

Ayarlayıcı rehberlikte yapılan uygulamaları öğrenciye uygun hâle getirmek, tamamlayıcı rehberlikte ise yapılan uygulamaların kalitesini ve niteliğini artırmak amaçlanmaktadır.

- **Geliştirici Rehberlik:** Tüm gelişim dönemlerinin birbirleriyle dinamik ilişki içinde olduğunu göz önünde bulundurup, her gelişim döneminde görevlerini yerine getirmesine yardımcı olmak.

Soruda verilen ilk çalışma ayarlayıcı işlevi, ikinci çalışma ise geliştirici işlevi kapsamındadır.

(A) (B) (C) (D) (E)

62. Kapsamlı gelişimsel rehberlik programlarını geliştirmede izlenecek sıra;

1. Öğrenci ihtiyaçlarını belirleme
2. Amaç ve hedefleri belirleme
3. Amaçlara ulaşmayı sağlayarak yöntemleri seçme
4. Yürütmeye ilişkin kararları verme
5. Uygulama ve değerlendirme ölçütlerini geliştirme

(A) (B) (C) (D) (E)

63. Okul psikolojik danışmanın görevleri;

1. Okul rehberlik programını hazırlar.
2. Eğitsel ve mesleki rehberlik etkinliklerini planlar, etkinlikleri uygular ve bu konuda sınıf rehber öğretmenlerine rehberlik eder.
3. Öğrencilerin gidebileceği üst okullar, çalışabileceği iş ve meslekler hakkında bilgi toplar ve bu bilgileri öğrencilerle paylaşır.
4. Danışmanlığını yaptığı öğrencilerin, uyum ve gelişim durumlarını takip eder ve sorunlarını değerlendirir.
5. Öğrencilerin genel, özel yetenekleri ile ilgileri, kişilik özellikleri ve bilgi seviyeleri hakkında bilgi toplamak amacıyla testleri uygular, sonuçlarını dosyalara işler.
7. Sınıf rehber öğretmenleriyle görüşerek problemli ve rehberliğe ihtiyacı olan öğrencilerin kişisel ve ailevi problemlerinin çözümü için gerekli çalışmaları yapar.
8. Zekâ geriliği olan ya da üstün zekâyâ sahip özel eğitim ihtiyacı olan öğrencileri olduğunu düşünüyorsa bu bilgileri koordinat rehber öğretmene iletir.
9. Rehberlik hizmetleri ile ilgili kayıtları tutar, alayla ilgili resmî yazılara cevap verir ve raporlar hazırlar.

Soruda verilen A, B, C, D seçenekleri doğrudur.

Ancak E seçeneği okul rehber öğretmenin değil, okul müdürünün görevidir.

A B C D E

64. Açıklaması verilen hizmet, izleme ve değerlendirmedir. Diğer hizmetlerin devamı niteliğinde olan izleme, sunulan hizmetlerin etkililiğini anlamaya dönük çalışmalarla ilişkilidir.

A B C D E

65. Soruda ilkökul dönemi isteniyor. B, C, D, E seçenekleri doğru ifadelerdir.

A seçeneği ise ergenlik dönemi mesleki rehberlik kapsamında bir hizmettir. İlkokulda mesleki olgunlaşma süreci, mesleklerin varlığını fark etmedir.

A B C D E

66. Bireyselleştirilmiş eğitim programı, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin gelişim özellikleri, eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda hedeflenen amaçlara yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programıdır.

A, B, D, E'de verilen ifadeler doğrudur. Ancak C seçeneğinde verilen ifade yanlıştır. Doğrusu: Bireyselleştirilmiş eğitim programı, özel eğitim değerlendirme kurulu ve BEP geliştirme biriminin iş birliği ile hazırlanır.

A B C D E

67. Grupta direnci artıran faktörler;

- Üye sayısının fazla oluşu
- Grubun zorla oluşturulması
- Grup üyelerinin grup oturumlarından bağımsız dışarıda görüşmeleri
- Kültürel unsurlar
- Grubun farklı yaş ranjlarına sahip oluşu: Bu tip gruplarda özellikle genç üyelerin yaşlı üyeler karşısında kendilerini açmaları oldukça güç olmaktadır.

Bu direncin oluşmasında söylediklerinin dikkate alınmayacağı, paylaşımlarına burun kıvrılacağı ve küçümseneceği korkusu ağır basmaktadır.

II. öncül yanlıştır. Grubun aynı yaş değil, farklı yaş ranjına sahip olması doğru ifadedir.

A B C D E

68. Eğitsel Rehberlik: Öğrenmeyi öğrenme, öğrenmeye olumlu tutum kazandırma, oryantasyon, yöneltme verimli ders çalışma tekniklerinin kazandırılması. Zamanı etkili kullanma. Boş zamanlarını verimli değerlendirme. Planlı - programlı çalışma, uygun gerçekçi, eğitsel kararlar verebilme. Üst eğitim kurumlarını tanımlama, yeteneklerinin altında üstünde başarı gösteren öğrencileri belirleme. Kaynaştırma öğrencilerini izleme. Motivasyonu artırma. Sınav kaygısı ve buna yönelik gevşeme için nefes ve kas egzersizleri yapma.

Derin kaygı olsaydı, kişisel rehberlik olurdu. (Yaşam becerilerini öğrenme)

Meslek seçimi deseydi mesleki rehberlik olurdu.

A B C D E

69. Yöneltme ve yönlendirme hizmeti kapsamında;

- Öğrencinin ilgi ve yetenekleri hakkında bilgi edinmek için öğrenciyi tanıma,
- Öğrencinin programlar ve okullar hakkında bilgi verme,
- Bu konularla ilgili öğrencinin gerçekçi algı ve beklentileri yoksa psikolojik danışma,
- Ailenin beklenti ve değerleri öğrencinin uygun karar almasını engelliyorsa müşavirlik hizmetlerinden yararlanılır.

D seçeneğinde verilen krize müdahale edici rehberlik; aniden ortaya çıkan ve birey üzerinde yıkıcı etkisi olan durumların etkisini azaltmak için kullanılan işlemdir. Kriz anında müdahale edilir.

A B C D E

70. Grupa psikolojik danışmanın avantajları;
- Kısa zamanda çok sayıda bireye yardım sağlar.
 - Empatik anlayışı geliştirir.
 - Bireyler arası iletişim, hoşgörü ve sorunları paylaşma alışkanlığını geliştirir.
 - Bir gruba ait olma, benimseme duygusunu geliştirir.
 - Ortak problemlere farklı yönlerden yaklaşma becerisi kazandırır.
 - Bir yetiştikenden çok, kişi için daha değerli sayılan bir arkadaş grubundan destek almaya imkân verir.
 - Birey değerliliğini hissedir.
 - Başkalarının benzer sorunlar karşısında uyguladıkları çözüm yollarını öğrenme fırsatı yaratır.
- Soruda A, B, C, E sınırlıdır ancak D seçeneğinde verilen sınırlılığı değil avantajıdır.

A B C D E

71. Saldırganlık ve çekingenlik birbirine zıt iki kutuptur. Atılganlık tam ortasında karar noktası olarak yer alır. Atılganlık kişinin düşünce, inanç ve isteklerini karşıındakilerin haklarını çiğnemenin ya da kendi haklarını küçük görmekten ifade edebilmesidir. Atılgan birey insan olarak kendisinin ve başkalarının bazı hakları olduğunu bilir. Bunları da davranışlarında gözetir.
- Soruda A, B, D, E atılgan bireyin haklarıdır. Ancak C seçeneği saldırgan bireyin özelliğidir.

A B C D E

72. Kendini Açma: Kişinin kendisine anlatılan durum ya da sorunla ilgili benzer bir yaşantısını paylaşmasıdır. (I. öncül)

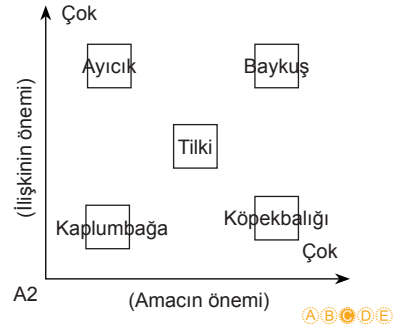
Ben Dili: Kişinin bir başkasının davranışlarıyla ilgili duygu, düşünce ve beklentilerini onu tehdit etmeden, suçlamadan, eleştirmeden ifade etmesidir. (II. öncül)

Sen Dili: Karşındaki bireyi duygu, düşünce ve davranışlarından ötürü eleştiren, suçlayan bir dildir. (III. öncül)

Kendini Katma: Dinleyicinin karşındakinin duygu ve düşüncelerine katılmasıdır. "Yeni işe başlamana çok sevindim." şu anla ilgilidir.

A B C D E

73. Johnson and Johnson'ın çatışma çözme stratejileri:
- Ayıcık (Altın Alma):** İlişki önemli, amaç önemli değil.
- Baykuş (Yüzleşme):** Hem amaç, hem ilişki önemli.
- Tilki (Uzlaşma):** Hem amaç hem ilişki orta düzeyde önemli.
- Kaplumbağa (Geri Çekilme):** Amaç da ilişki de önemli değil.
- Köpekbalığı (Zorlama):** Amaç önemli, ilişki önemli değil.

74. A, C, D, E'de verilen ifadeler doğrudur. Ancak B'de verilen ifade yanlıştır. Doğrusu; grup rehberliği gündemlidir. Konuşulacaklar önceden belirlenmiştir. Grupa psikolojik danışma gündemsizdir. Süreç spontan bir şekilde ilerler.

A B C D E

75. Bilişsel Davranışçı Terapi (Beck): Bilişsel Çarpıtmalar

1. **Ya hep ya hiç tarzı düşünme (Kutuplaşmış düşünme):** Bu düşünce yapısında hayat siyah ve beyaz iki uça yaşanır. Grinin tonlarına yer verilmez.
2. **Felaketleştirme:** Geleceğe felaket beklentisi içinde bakılır.
3. **Olumluyu Göz Ardı Etme:** İyi şeylerin yaşanmış olması önemli olarak görülmez. Başarılar şansa ya da başka sebeplere bağlanır.
4. **Duygusal Akıl Yürütme:** Olaya ilişkin yapılan yorumlarda gerçek yerine var olan duygu durum altında akıl yürütmektir.
5. **Etiketleme:** Kişinin kendisi ya da başkalarıyla ilgili genel bir sonuca ulaştığı değerlendirmeler yapmasıdır.
6. **Büyültme - Küçültme:** Yaşanılan olaylarda olumsuz bilgilere daha fazla odaklanılır ve olumsuzlar büyütülürken olumlu bilgiler küçülterek görmezden gelinir.
7. **Seçici Soyutlama:** Yaşanılan durumla ilgili bilginin tek bir olumsuz yönüne odaklanılır. Diğer tüm faktörler gözmezden gelinir.
8. **Zihin Okuma:** Karşınızdaki kişilerin zihninden geçenleri okuyup üstelik bunun doğruluğuna inanıp, davranışlarımızı buna göre şekillendirmemizdir.
9. **Aşırı Genelleme:** Yaşanılan tek bir olaya dayanarak genellikle olumsuz bir sonuç çıkarma eğilimidir.
10. **Kişiselleştirme:** Alternatif açıklamaları dikkate almadan yaşanılan durumu kendi üzerimize alıyoruz olmamız.
11. **-meli, -malı'lar:** Yaşamın kesin kuralları olduğu ve bu kurallarının yerine getirilmediğinde felaketlere neden olabileceği inancıdır.

Soruda Engin'in kullandığı bilişsel çarpıtma türü seçici soyutlamadır.

A B C D E